ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 19 (11923)
1969 оной январиин 23,
четверг

Сэн 2 мүнгэн

ССС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

МАРТЫН 16— нютагай Соведүүдые һунгаха үдэр

ЗАКАМЕНСК. (Телефоноор абтаба). Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай участок бүхэндэ нютагай Соведүүдые һунгаха һунгалтын бэлэдхэлдэ зорюулһан ниитэ ажалшадай суглаанууд боложо байна. Тэдэ суглаанууд дээрэ аймагай һунгуулиин комиссиин составта хүнүүдые дэбжүүлнэ.

Холтосон руднигай профсоюзай гэшүүдэй хамтын суглаан зарлагдажа, тэндэ хабаадаһан хүнүүд түрүү горняк Георгий Дмитриевич Баландин гэгшые нэгэн дуугаар аймагай һунгуулиин комиссиин гэшүүндэ кандидадаар дэбжүүлбэ.

Шанаржуулгын фабрикын хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагшатай хамтын суглаан дээрэ ВЛКСМ-эй гэшүүн, хүдэлмэришэн басаган Зоя Андреевна Трепышко энэ комиссида нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

Б. ОЧИРОВ.
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

* * *

ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абтаба). Ермил Яковлевич Чебунин аймагай суута луговодуудай нэгэн. Түрэл «Дружба» колхозойнгоо луговодоор хүдэлһөөр үнинэй. Жэл бүхэндэ һайн амжалта туйладаг. Нёдондо дааажа абаһан 210 гектар сабшалангай гектар бүриһөөнь 27 центнер үбһэ сабшажа абаһан байна. Иимэ габшагай ажалша колхознигые «Дружба» колхозой Тарбагатайн отделениин гэшүүд өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ Улаан-Үдын аймагай Соведэй һунгуулиин комиссиин гэшүүндэ кандидадаар дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри абаһан байна.

ЗАГАРАЙ. (Телефоноор абтаба). XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи отделениин түб һууринболохо Наран тосхоной клубта һунгагшад олоороо суглараба. Эндэ нютагай Соведүүдэй һунгалтын бэлэдхэлдэ зорюулагдаһан түрүүшын суглаан зарлагдаа бшуу. Тэрэ суглаанай хэлсэхэ асуудалынь хадаа, Загарайн аймагай һунгуулиин комиссиин составта кандидатуудые дэбжүүлжэ байгаа.

Нютагай Соведүүдэй һунгалтын удха шанар тухай колхозой парткомой секретарь нүхэр А. М. Бузин мэдээсэл хэбэ. Тэрэнэй удаа зүбшэлтэдэ табигдаһан асуудал тушаа үгэ хэлэлтэнэй болоходо, отделениие эрхилэгшэ Б. Ж. Дондоков үгэ абажа:

— Би аймагай һунгуулиин комиссиин составта өөһэдынгөө дундаһаа эгээл эрхим комбайнер-тракторист, Коммунис партиин гэшүүн, бултанда хүндэтэй болоһон Ким Дашиевич Содномовые кандидат болгон дэбжүүлхэ дурадхал оруулнаб,—гэбэ.

Нүхэр Дондоковой дурадхалые колхозой эрхим хонишотой нэгэн Жамса Батуевич Жугдыров болон бусад нэгэн дуугаар дэмжэбэ. Тиигээд энэ асуудалаараа тогтоол абаһан байна.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ.

БЭШҮҮР. (Телефоноор абтаба). Бэшүүрэй аймагай ажалшад болон алба хаагшад мартын 16-да болохоёо байһан ажалшадай депутадуудай аймагай, сомоной Соведүүдэй һунгалтада эртээнһээ эхэбхи ехэтэйгээр бэлэдхэл хэжэ байна.

Колхоз, совхоз болон эмхи зургаануудта суглаанууд үнгэрэгдэжэ, аймагай, сомоной һунгуулиин комиссинуудта өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые дэбжүүлнэ.

Аймагай һунгуулиин комиссиин составта РСФСР-эй габьяата багша Ф. М. Степанов Ленинэй нэрэмжэтэ дунда һургуулиин багшанарай зүгһөө, Е. Н. Лобанова үйлэдбэриин управлениин профсоюзна организациин зүгһөө дэбжүүлэгдэв. Мүн аймагай һунгуулиин комиссида Бэшүүрэй совхозой суута һаалишан Л. Н. Будаева оролсоно.

Гална сельскэ, сомоной һунгуулиин комиссинуудта түрүү ажалшад болон алба хаагшад — жэшээтэ хүбүүд, басагадаа түлөөлэгшэ болгон дэбжүүлээ.

Б. БАДАРМАЕВ.

АМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУД—МОСКВАДАА

Лётчик-космонавтнууд полковник В. А. Шаталов, полковник Б. В. Волынов, А. С. Елисеев, полковник Е. В. Хрунов гэгээ космодром дээрэ. ТАСС-ай фото.

Совет космонавтнууд полковник В. А. Шаталов, полковник Б. В. Волынов, А. С. Елисеев, полковник Е. В. Хрунов үсэгэлдэр Москва хото ниидэжэ ерэбэ.

Эдэниие угталгын баярай митинг дээрэ парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд байлсаба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев амаршалгын үгэ хэлээ.

К П С С-эй   Б У Р Я А Д А Й   О Б К О М Д О

Техническэ мэргэжэл олгохо Бага-Куналейн училищиин „Родина“ колхозой (Мухар-Шэбэр) дэргэдэхи бүлэгтэ һурадаг залуу эхэнэрнүүдэй механизатор болохо гэһэн үүсхэл тухай

...дөөгэй техническэ мэргэжэлэй Бага-Куналейн ...щиин Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» кол... дэргэдэхи бүлэгтэ һурадаг залуу эхэнэр... механизаторай мэргэжэл шудалаял гэһэн ...айгаар хүдөөгэй бүхы залуу эхэнэрнүүдтэ хан... Хандалгые һайшааха.

...дина» колхозой дэргэдэхи бүлэгтэ һурадаг залуу эхэнэрнүүдэй Хандалгые хүдөөгэй бүхы залуу эхэнэрнүүд, басагадай дунда зүбшөн хэлсэжэ, механизаторай мэргэжэл шудалхые хүсэһэн залуу эхэнэрнүүдтэ туһалха гэжэ КПСС-эй райкомууд, үйлэдбэриин управленинүүд, колхоз, совхозуудай партийна, комсомолой организацинууд уялгалагдаба.

«Родина» колхозой залуу эхэнэрнүүдэй уряахандалгын колхоз, совхозууд, предприяти, эмхи зургаануудта ямараар дэмжэгдэжэ, һайшаагдажа байһаниие үргэнөөр харуулха гэжэ республикын, аймагай газетэнүүдэй редакци, радио ба телевидениин комитет уялгалагдаа.

Техническэ мэргэжэл олгохо Бага-Куналейн училищиин „Родина“ колхозой (Мухар-Шэбэр) эргэдэхи бүлэгтэ һурадаг басагадай республикын олхоз, совхозуудай эхэнэр залуушуулда хандаһан

ХАНДАЛГА

...н түрэлтэнэй түүхэдэхи эгээл гайхамшагта үдэрнүүдэй —совет арадай, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь, баг... И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой дүтэлжэ байна. ...эрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүхы орон ...ай ёһотойл бүгэдэ арадай хүдэлөөн эхилэнхэй. Хүдөөгэй ...шуулшье Эхэ орондоо ажалай бэлэгүүдые бэлдэжэ байна. ...э, «Родина» колхозой гэшүүд—залуу эхэнэрнүүд нии... үйлэдбэриие хүгжөөхэ талаар абаһан социалис уялга... дүүргэхынгээ хажуугаар, Ленинэй түрэһэн ойе баһа ...иимэ һайн үйлэ хэрэгээр угтаха гэжэ шиидэбди. Бидэ механизаторай мэргэжэл шудалхамнай. Тиигээд респуб... ...гаа колхоз, совхозуудай бүхы басагад, залуу эхэнэр... манай жэшээгээр баһал механизаторай мэргэжэл шу... гэжэ уряалнабди.

...э уряамнай зарим хүнүүдые гайхуулжашье магад. Му... ...шуул-механизаторнууд үсөөн юм гү гэжэ хэлсэхэдэ...

...эндөө манай колхоздо, бусадшье олохон ажахынуудта ...заторнууд ехэл дуталдадаг. Илангаяа хабарай тарилга, ...хуряалгын халуун хүдэлмэриин үедэ трактористнар ..., машина, техникэ миин байдаг, һаатадаг. Комбайнер... ...үсөөн дээрэһээ таряа хуряалга удаарулагдажа, ургаса... ...хэн хуби гээлтэдэ ороно. Механизаторнуудай дутамаг ...эз мал ажалдашье хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньһожо... ...гданагүй, ехэнхидээ улаан гараар, хүнэй бар хүсөөр хэг... ...а юм. Ажахынуудта автомашинын жолоошод, бульдозе... ...уд болон бусадшье механизаторнууд баһал дуталдана. ...эд саашадаа колхоз, совхозуудта элдэб машина, оньһон ...эргэнүүд улам олон болохол. Тиимэһээ механизаторнууд ...е үдэртэ үшөөл олон хэрэгтэй боложо байха бшуу. Жо... ...гүйгөөр трактор, машина өөрөө ябахагүй ха юм.

Колхоз, совхоз бүхэндэ арбаад, зуугаад эхэнэр-механизаторнуудай хүдэлжэ байдаг үеые манай аха нүхэд һайн һанана ёһотой. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ эрэшүүлэй фронт ошоод байхада, бүхы машинануудта гансахан эхэнэрнүүд лэ хүдэлжэ байгаа ха юм. Эрхимээршье хүдэлдэг һэн. Паша Ангелина, Мария Демченко болон хэдэ мянган бусад эхэнэрнүүд тэдэ жэлнүүдтэ тракторай жолоо барижа, шэн зоригто баатарлиг ажалай үльгэр жэшээ харуулһаниинь хэзээдэшье мартагдахагүй. Манай Мухар-Шэбэрэй аймагта «Эрдэм» совхоздо 27 жэлдэ комбайнераар хүдэлһэн Бадмасуу Цыреноваае мэдэхэгүй хүн хомор ёһотой. Манай колхозой трактористка Анна Варфоломеевагай алдар суу аймаг сооомнай үнинэй мэдээжэ болонхой. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ өөрынгөө трактораар 937 гектар зөөлэн хахалалга хээ. Иимэ ехэ бүтээсэ олохон эрэшүүлшье туйлажа шадаагүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ эхэнэр-механизаторнууд үсөөршөө. Механизаторнуудай курса, һургуулинуудта гансал хүбүүдые эльгээдэг. Тэдэ энэнь хэр зүб бэ? Бидэ энээниие буруу гэжэ һананабди. Басагад үнэндөө хүбүүдһээ нэгэшье дутуугүй, олонхи ушарта тэдэнһээ бүри һайнаар энэ мэргэжэлые шудалжа шадаха байна.

Энээниие гэршэлхын тула бидэ хэдэн басагад, залуу эхэнэрнүүд Бага-Куналейн училищиин «Родина» колхоздомнай эмхидхэһэн трактористнарай курсада һуража эхилээ һэмди. Маанадай дунда анханай механизатор угтай хүнүүдшье бии. Жэшээнь, Лида Варфоломеевагай эсэгэнь, абгань, абга эгэшэнь, аханарынь түрэл колхоздоо механизаторнуудаар хүдэлнэ. Галина Ивановагай нүхэрынь баһал трактористаар ажалладаг.

Курсамнай жэл соо үргэлжэлхэ юм. Тэрэнь 3 шата болгогдон таһалагдажа, түрүүшынхинь хабар болотор үргэлжэлүүлэгдэхэ. Энэ үе соо хоёр түхэлэй (гэнжэтэй болон резинэ мөөртэй) тракторнуудые шудалхабди. Мүн хүдөө ажахын үйлэдбэриин эмхидхэл, элдэб ургамалнуудые тарижа ургуулха технологи шудалхабди. Март соо шалгалта барихабди.

Хабарай тарилгын үедэ халаанай трактористнар боложо хүдэлвэд, ажалай дүршэл олохо, ойлгоһон юумэеэ хадуужа абахабди. Һурапсалаймнай хоёрдохи шатань хабарай тарилгын һүүлдэ эхилээд, ургаса хуряалгын захалха болотор үргэлжэлхэ. Энэ үе соо таряанай болон силосэй ургамалнуудые хуряаха комбайнуудые шудалжа, тэрээгээр шалгалта барихабди.

Гурбадахи шатань ургаса хуряалгын һүүлдэ эхилээд, ноябриин һүүл болотор үргэлжэлхэ. Ноябриин һүүлдэ гол шалгалтаяа барижа, трактор, комбайн жолоодохо эрхэтэй болохобди.

Мүнөө хүдөө ажахын ехэнхи хүдэлмэриин индустриальна ажалай түхэлтэй боложо байхада, урдын эхэнэрэй тракторна бригадануудай алдар солые һэргээхэ саг ерээ. Энээндэ хүдөөгэй бүхы залуу эхэнэрнүүдые уряалнабди. Хүндэтэ ханинарнай! Мүнөөнэй хүдөө ажахын машинануудые шудалжа, өөһэдынгөө үе сагта хүрэмөөр байял. Колхоз, совхозуудай таряалан дээрэ хүдэлжэ байһан эхэнэрнүүдэй уран бэлиг шадабаринь улам ехээр дэлбэрэн гараг лэ!

Н. АНТОНОВА, Г. САЖИНА, Н. СОРОКОУМОВА, Л. ВАРФОЛОМЕЕВА, Г. ИВАНОВА, С. СЛЕЙЧЕНКО—
техническэ мэргэжэл олгохо Бага-Куналейн училищиин «Родина» колхозой (Мухар-Шэбэр) дэргэдэхи бүлэгэй һурагшад.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ГАБЬЯАТА МЕХАНИЗАТОР ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЕХАНИЗАТОРНУУДТА ОЛГОХО ТУХАЙ

Хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяа ехэтэй, ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын габьяата механизатор гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Андреев Василий Ивановичта—Зэдын аймагай Борьёогой совхозой механизатор.

Базаров Бабасан Дашиевичта—Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадые даагша.

Буянаев Цамба Норбоевичто—Зэдын аймагай «Мир» колхозой тракторист.

Варфоломеева Агния Феоктистовнада—Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой трактористка.

Гомбоева Санжа Урбагаевнада—Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой трактористка.

Жамбалов Бимба Ринчиновичтэ—Сэлэнгын аймагай Химиын совхозой тракторист.

Калинин Петр Иннокентьевичтэ—Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозой тракторист.

Кобелев Иннокентий Афанасьевичта—Түнхэнэй аймагай «Сибирь» колхозой механизатор.

Кравцов Леонид Фомичто—Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.

Максонов Лаврентий Заяхановичта—Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой тракторист.

Петров Георгий Егоровичто—Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой тракторист.

Плюснин Николай Семеновичто—Кабанскын аймагай Оймородой совхозой механизатор.

Раднаева Дыжидма Хобраковнада—Баргажанай аймагай Гааргын совхозой трактористка.

Садуев Бато-Доржо Чимитовичтэ—Хориин аймагай Үдын совхозой тракторист.

Слепнёв Александр Карповичта—Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой тракторист.

Содномов Ким Дашиевичта—Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

Содномов Нимбу Абидуевичта—Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын совхозой механизатор.

Тубанов Очир Бадмаевичта—Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой механизатор.

Цыдыпылов Николай Чинаровичта—Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.

Черноярое Владимир Александровичта—Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой тракторист.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1969 оной январиин 22.

ҮНӨӨДЭР
ЛААН-ҮДЭ
ОТОДО
УРЯАД ОРОНОЙ
ЕХАНИЗАТОР-
УУДАЙ
ҮБЛӨӨН
ОЛОХОНЬ

БАСАГАД—ТРАКТОРАЙ ЖОЛООШОД

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Г. А. Иванова, Л. И. Варфоломеева, Г. Н. Сажина, Г. С. Слепнева, Н. С. Антонова, Н. П. Сорокоумова. Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ МЕХАНИЗАТОРНУУДТА АМАР МЭНДЭ!

КПСС-эй ЦК-гай ОКТЯБРИИН ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ХҮСЭНДЭНЬ ХҮРГЭЕ

ХОНИШОД ҺУРАЛСАНА

Үнгэрһэн жэлэй һүүл багта болоһон КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ хүдөө ажахые саашадань бүри түргөөр хүгжөөхэ гэһэн тон шухала асуудал шиидхэгдэһэн гээшэ. Пленумэй баталан абаһан тогтоол дотор хүдөөгэй ажалшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ тухай хэлэгдээ.

Октябрь һарада үнгэрһэн энэ Пленумэй шиидхэбэринүүд хараада абтагдажа, аймаг доторнай ахалагша хонишодой шадабари дээшэлүүлхэ һургуули нээгдэһэн байна. Декабрь һарын тэн хахадһаа эхилжэ хамта дээрээ 52 хонишон мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Эдэнэй олонхинь үнинэй хонишод юм. Эндэ 20—25 жэлдэ хони харууһалһан хүнүүдшье бии.

Мүнөө дээрээ хонишодой ажал хүшэр хүндэ, тэрэниие хүсэд оньһожоруулхын аргагүй. Харин зарим хонишод өөһэдөө эрдэм һургуулияар бага байдаг. Иимэл дээрэһээнь аймаг дотор хонишодой һургуули эмхидхэхэ хэрэг гараһан байна.

Хонишод 66 час соо һурахадаа зоотехническэ, ветеринарна эрдэмэй эхин шата шудалһан байна. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Ц. А. Аюшеев, Х. Г. Доржиев, Г. Н. Вылков, М. Г. Миронова, М. А. Шагжиева, Н. К. Ефремов, Л. Б. Цыремпилов, аймагай үйлэдбэриин управлениин начальник Ж. Ж. Жалсараев, тэрэнэй орлогшо Ж. Б. Гармаев гэгшэд харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн, хонишодтой хэшээлнүүдые үнгэргөө.

Гадна энэ һургуулида мэргэжэлээ дээшэлүүлхөөр ерэһэн хүнүүд аймагай түрүү хонишод Ш. Л. Цыремпилова, Р. Т. Гармаев, Б. Э. Доржиева, О. Э. Сангадиева, Л. Х. Сангадиев болон бусадай дүй дүршэл зүбшэжэ байгаад, асуудал бүхэниие шудалһан. Эндэ һуралсаһан аймагай түрүү хонишод Р. Т. Гармаев, О. Э. Сангадиева болон бусад нухадтоо дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн. Хонишод ажалтайгаа холбоотой материалнуудые шудалхадаа хүдөө ажахын киножурналнуудые хаража, үзэжэ байһан асуудалнуудаа мартахагүйгөөр хадуун абанхай. Жэшээнь, тэдэнэр нооһо хайшалалга, тэрээндэ бэлэдхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ оренбургскэ аргаар нооһо хайшалха дүршэл тухай киножурнал хараһан байна.

Хонишод һуража байхадаа аймагай олон врачнуудаар уулзажа хөөрэлдөө. Аймагай больницануудай нэгэдэлые даагша врач В. А. Лихтарников хонишодтой хөөрэлдэһэн байна. Хонишод эмнэлгын талаар үшөө һайнаар хангадаг болохыень аймагай врачнуудые гүйжэ, энэ асуудалаар өөр өөрынгөө һанамжануудые хэлээ. Аймагай больницын главна хирург Р. Ж. Дондупов, врач Е. И. Волкова гэгшэд хонишодой дунда һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, лекцинүүдые уншаһан байна. Хонишод энэ үедөө врачнуудта бэеэ үзүүлһэн байна.

Гадна больницануудай нэгэдэл хоёр хонишодто курорт оншожо бэеэ аргалуулхыень түлөөһэгүй путёвко үгөө.

Хонишод һуража байхадаа байра байдалай, худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой талаар һайнаар хангагдаа. Эндэ Баргажанай аймпотребсоюз, сельпо, столово, гостиница, байра байдалай талаар хангаха комбинат болон библиотекын хүдэлмэрилэгшэд ехэ оролдолго гаргаа. Хонишод энээндэнь ехэ баярлажа, баясхалан хүргэһэн.

Гадна А. И. Поздняков, Д. Л. Гергесов гэгшэд СССР-эй уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые хонишодто зохидоор уншаһан байна. Хонишод лекцинүүдые һонирхон шагнажа, олон асуудалнуудые табяа.

Һуралсалай дүүрэхэдэ хонишод шалгалта гараһан байна. Мэргэжэлээ дээшэлүүлхөөр ерэһэн 52 хүнэй 23-ниинь нэгэдэхи, нүгөөдүүлынь хоёрдохи классай хонишод болонхой. Аймагай түрүү хонишод Л. Х. Сангадиев, Р. Т. Гармав, В. Ж. Дондупов, О. Л. Цыремпилов, М. Л. Раднаева, Д. Ц. Норхоноева, О. Э. Сангадиева, Б. Д. Эрдынеева болон бусад хэжэ байһан ажалаа һайнаар мэдэхэ байһанаа шалгалтын үедэ гэршэлжэ, нэгэдэхи классай хонишод болоһон.

Мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн хонишодой салин нэмэхэ юм. Нэгэдэхи классай хонишодой салин 20 процентээр, хоёрдохи классайхидай — 10 процентээр нэмэхэ.

Хонишодой һургуули хүдэлһөөр. Мүнөө аймагай ажахынуудһаа ондоо хонишод ерэнхэй. Тэдэнэр баһал 66 час соо һуража, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ.

Хонишод энэ хэрэгые ехээр һайшаагаа. Тэдэнэр угаа дуратайгаар һургуулида ерэжэ һурана. Колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд энээниие хараадаа абажа, ажахы дотороо хонишодой, малшадай, механизаторнуудай һуралсал таһалгарлагүй ябуулха аабза гэжэ найдана.

Февраль, март һарануудта аймагай һаалишад болон механизаторнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхээр хараалагданхай. Энэ һуралсалые һайнаар эмхидхэхын түлэ хаба шадалаараа оролдохобди. Юуб гэхэдэ ажалшадай мэргэжэл дээшэлүүлээгүй һаа, хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай экономико хүгжөөхэнь бэрхэтэй.

Г. СЕДЫХ,
Баргажанай аймагай үйлэдбэриин управлениин кадрнуудай таһагай ахалагша инспектор.

ПЕТРОЗАВОДСК. **Онежскэ тракторай заводой ухаалан зохёогшодой һаяхан бүтээһэн «ТП-90» гэжэ тамардаг трактор туршагдажа дүүрэбэ. Энэ трактор мүльһэн дээгүүр ябажа шадаха, уһан соогуур тамарха юм.**

Трактор 90 мориной хүсэтэй.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тамардаг трактор байсалиг эрье өөдэ гаража ябана.

ТАСС-ай фото.

НИИТЫН ГУРИМ САХИЛГА— ХҮНДЭТЭЙ, ХАРЮУСАЛГАТАЙ[...]

Коммунис байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ совет арад Коммунис партиин хүтэлбэреэр шэнэ шэнэ илалтануудые туйлана. Ороной экономико түргэнөөр хүгжэнэ, үргэн олон арад зоной политическэ эдэбхи, үүсхэл дээшэлнэ, социалис харилсаан наримжуулан һайжаруулагдана, ниитын ажабайдал улам саашадаа демократическа шэнжэтэй болоно.

Ниитын хүгжэлтын жама ёһонууд дээрэһээ ехэ харюусалгатай ба шанга журамтай байха ябадалай удха шанар манайда улам бүри дээшэлнэ. Хара амяараа зоргоороо оролго, залихай задагай, хуули ёһые хүндэлхэгүй ябадал социалис демократизмда тон харша юм.

Парти, правительствын июлиин (1966 он) шиидхэбэринүүд хуули ёһо бэхижүүлгэдэ, гэм зэмэ хэлгые зайсуулгада шухала шата болозо үгөө. Эдэ шиидхэбэринүүд манай хүдэлмэриин политическэ үндэһэ һуури болохоһоо гадна, ниитын гурим бэхижүүлхэ, гэм зэмэ хэлгэтэй тэмсэхэ гол асуудалнуудаар нарин хараа шугамые тодорхойлжо үгэнэ.

Эдэ шиидхэбэринүүдэй зүбөөр, хаһа саг соогоо абтаһыень эдэнэй гараһанһаа хойшо үнгэрһэн хоёр хахад жэлэй дүнгүүд харуулна. Партийнэ, советскэ, ниитын организацинуудай зүгһөө хэдэн олон хэмжээнүүдэй абтаһанай, милициин органуудай, прокуратурын ба сүүдэй хүдэлмэриин зарим зэргээр һайжарһанай ашаар республикын городууд болон һуурин газарнуудта ниитын ёһо гурим нилээд ехээр бэхижээ, гэм зэмэ хэлгын юрэнхы хэмжээн шуул доошолно, гүрэнэй ба ниитын зөөри бүрин бүтэн байлгаха хэрэг һайжараа. КПСС-эй горком, ба райкомууд, ажалшадай депутадуудай городской, районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд алба захиргаанай органуудай ажал ябуулгада бүри ехээр һонирходог, тэдэнэй хүдэлмэриие бүри тодорхойгоор залан шаглуулдаг, гэм хэлгые уридшалан һэргылхэ, ниитын гурим хамгаалха хэрэгтэ үргэн олониитые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг болоо.

Гэм хэлгэтэй, олониитын байдалда харша бусад үзэгдэлнүүдтэй тэмсэл шангадхаха зорилготой парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар милициин органууд ехэ хүдэлмэри хэнэ. Олониитэтэй тэдэнэй холбоо барисаан бэхижэнэ, хүдэлмэриинь түхэл маяг ба онол аргануул олон янзын болоно, хүдэлмэрилэгшэдэйнь мэргэжэл шадабари дээшэлнэ, гэмтэ ябадал һэргылхэ ба элирүүлхэ хэрэгтэ мүнөө үе сатай оперативно-техническэ хэрэгсэлнүүд улам үргэнөөр ашаглагдана, уридшалан зайсуулха һэргылхэ хүдэлмэридэ бүри ехэ анхарал хандуулагдана. Гэм хэлгые үсөөрүүлхэ, гэмтэ ябадал хүсэдөөр элирүүлхэ талаар амжалта туйладаг милициин отличнигуудай тоо жэл ерэхэ тудам олон боложол байдаг.

Тиихэтэй хамта ёһо гурим эбдэхэ ба гэм хэхэ ябадал зайсуулха хэрэг үндэһөөрөө һайжаруулагдажа үшөө шадаагүй. Ниитын гурим сахиха ябадал республикын зарим һуурин газарнуудта, районуудта үшөөл хангалтагүй байһаар. Хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй дунда гэм зэмэ хэхэ ябадалай үзэгдэдэг байһаниинь горитойгоор һанаа зобооно.

Бүлэ дотор, һургуулида, үйлэдбэри дээрэ хүнүүдые хүмүүжүүлгын онол аргануудта горитой дутуу дундануудай бии байһан, зарим коллективүүдтэ дотоодын журамай һула байһан ушар гэм зэмэ хэхэ ябадалай үзэгдэлгын гол шалтагааниинь болоно гээшэ.

Гэртээ хулиган ябадал гаргалгатай ёһотойгоор лэ һонирхохо саг тулажа ерээ. Мүнөө үйлсэнүүдтэ, парконууд соо, олониитын газарнуудта наншалдаа шууяа татаашад номгоронхой. Зүгөөр байрануудтаа тэдэнэр үшөөл һаадгүйгөөр аашалалдажа ородог. Эндэ социалис ёһо гуримһаа элдэб янзаар хадуурха ябадал үшөөл үзэгдэдэг байха юм. Гэбэшье предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд, сельскэ ба поселково Соведүүд, илангаяа ЖКО, гэрэй комитедүүд байрадаа хулигантадаг, салшадаг хүнүүдтэ эсэргүү нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абадаггүй байха юм.

Зүгөөр энэ ехэ ба шухала гүрэн түрын хэрэгтэ дотоодын хэрэгүүдэй министерствын органууд, хамагай түрүүндэ милици гол үүргэ дүүргэхэ байна.

Милици ёһо гурим сахиха талаар ехэ, туһатай хүдэлмэри хэнэ, хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрэнэй зэргэдэ дүй дүршэл ехэтэй олон мэргэжэлтэд хүдэлмэрилдэг. Арадтаа үнэн сэхээр, һайн һайханаар алба хэхэ гээшэ милициин гол уялга болоно.

Гэбэшье милициин органууд ниитын организацинуудай ажалшадай коллективүүдэй туһаламжада дутамагаар түшэглэнэ. Арадай һайн дуранай дружинануудтай, олониитын үүсхэлээр байгуулагдаһан бусад организацинуудтай холбоо барисаа багатайгаар хүдэлнэ. Социалис хуули ёһо эбдэһэн, шэрүүн абари зан, хойрот нобшо ябадал гаргаһан, эрхэтэдэй гомдол болон мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэдэ анхарал багатайгаар хандаһан зарим баримтанууд бии. Милициин личнэ составай тогтууригүй хубиин дунда албанайнгаа талаар журамаа һулаар сахидаг, архи уудаг, бусад тааруугүй ябадал гаргадаг ушар үшөөл үзэгдэдэг байна.

Эгээл иимэһээ совет милициие саашадань бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тухай асуудалые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1968 оной ноябриин 19-дэ хаража үзөө.

Тогтоолой онсо өөрэ шэнжэнь гэхэдэ, МВД-гэй милициин органуудай, бүхы албанууд болон подразделенинүүдэй ажабайдалай ба ажал ябуулгын гол шухала асуудалнуудые тэрэ тогтоол шиидхэнэ. Манай хүдэлмэриин хэмжээ шууд сэхээр дээшэлүүлхэ болотоо хэмжээнүүд хараалагданхай. Шэнэ тогтоолой гол удхань гэхэдэ, милициин хүдэлмэриин түхэл маяг ба онол аргануудые орон доторо коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шататай тааруу болгохо ябадал болоно.

Милициин органуудай хүдэлмэриин хойноһоо партийна ба советскэ организацинуудай зүгһөө хиналтые шангадхаха гэжэ тогтоолоор хараалагданхай. Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе, тэдэнэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлгэдэ, журамыень бэхижүүлгэдэ, социалис хуули ёһо тэдэнэй нарин наар сахилгада тусгаар анхарал хандуулагдана. Милициин органуудые саашадаа кадрнуудаар бүри һайнаар хангаха, арад зонтой холбоо барисаань үргэдхэхэ зорилгоор милицидэ ажалшадай эрхим түлөөлэгшэдые эльгээхэ хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай. Милициие техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха, дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй материальна байдалые һайжаруулха хэдэ хэдэн хэмжээнүүд тодорхойлогдоһон байна.

Манай республикын дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ тусгаар ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ байна. Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын шэнэ түүхэтэ тогтоолые тэдэнэр угаа ехээр һаналаа ханан, баясхалантайгаар угтаа.

Гэм хэлгэтэй тэмсэхын тулада бүхы албануудай хүдэлмэри эмхитэй, хоорондоо холбоотой байха, түсэбэй ёһоор ба зорилго хүсэнтеэр эмхидхэгдэхэ, захиргаанай органуудай болон бүхы олониитын нэгэдэмэл фронт байгуулагдаха зэргэтэй.

Гэм хэлгые, ёһо гурим эбдэлгые зайсуулха талаар хэгдэһэн хүдэлмэриие шэнжэлжэ үзэхэдэ, энэ асуудалда үдэр бүриин анхаралай хандуулагдадаг, милициин ба олониитын хүсэнүүдэй холбоо барисаатайгаар хүдэлдэг газарта һайн үрэ дүн туйлагдана. Харин энэ шухала хэрэгтэ анхарал хандуулагдадаггүй газарта олониитын үүсхэлээр байгуулагдаһан организацинууд оройдоошье хүдэлдэггүй гү, али холбоо барисаагүйгөөр ами аминдаа ажаллана. олониитын һанамжа элсүүлэгдэнэгүй, архи ууха, хулигантаха, хулгай хэхэ, мэхэ гэхо гаргаха ба бусад тааруугүй ябуул[...]ганнуудта эсэргүү тэсэш[...] байдалай тогтоогдоогүй [...] хэхэ, ёһо гурим эбдэхэ яб[...] хэһөө байтагай, олошорло[...] юм. Иимэ байдал Сэлэнг[...]скын, Загарайн, Советск[...] районуудта үзэгдэнэ.

Үйлэдбэриин коллекти[...] милициин подразделени[...] таараа, һайнаар хүдэлһэн [...] олон бии. Эдэнэй тоодо [...]рүүндэ авиазаводой колле[...] лицин Загорско отделен[...] ордентэ ЛВРЗ-гэй коллект[...] лезнодорожно райгүйсэдк[...] дын хэрэгүүдэй таһаг, Ба[...]родой, Захааминай айма[...] тосхоной, Сэлэнгын айма[...] саанай леспромхозой кол[...] Хяагта городой предприят[...] хи зургаанууд болон бус[...]но.

Гурим ба хуули ёһо ба[...] олониитэ арад зонине, ни[...]низацинуудые хабаалуул[...] угаа ехэ удха шанартай г[...] нис парти тоолодог. Олон[...] хэлээр эмхидхэгдэһэн эд[...] зацинууд республика [...] эдэбхитэйгээр хүдэлдэг бо[...]хай. Эдэнэй тоодо арадай [...]нууд, комсомолой дайша[...]дууд ба штабууд, нүхэрэй [...] предприятинуудта социа[...] хамгаалха талаар советүү[...]нүүдэй ба гэрэй комитет[...] ниитын хүсөөр ажалладаг [...] таһагууд, түрэлхидэй [...] милициин штатнабэшэ [...]лэгшэд оролсоно. Имаг[...] дружинануудта манайда [...] гаран хүн хабаадана. Ни[...]рам жэшээтэ һайнаар са[...]лөө тэмсэлдэ эдэ хүсэнүүд[...]дааньe эдэбхитэйгээр ха[...]

Этигэл түгэд байха гэм[...] гурим ба хуули ёһо эбда[...] сэхэ хэрэгтэ шухала һуу[...] Энэ хадаа олониитын [...] тус хүнүүдтэй хүмүүжүүл[...] мэри хэхэ, хуули ёһо та[...] олониитын хүмүүжүүлэгш[...] байгуулха, олониитэдэ ха[...]дэлнүүдые шүүмжэлхэ яб[...]но. Эдэ ба бусад хэмжээ[...] ехэ хүмүүжүүлхы удха [...] байбашье, зарим газарта э[...]нүүд тутамагаар абтана[...] колхоз, совхозуудта оройд[...]танагүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ тү[...]гуулинуудһаа, мүн партий[...]мольско организацинууда[...] коллективүүдэй һанамжа[...]лаар бэлэдхэл ехэтэй олон[...]дэлмэрилэгшэд манайда [...] Тэдэнэй диилэнхи олонх[...] сэхээр ажаллана. Жэшээлх[...]эй гэшүүн Даниленко Генн[...]лович механизировэннэ ш[...]дэй парторганизацяар ми[...]ветскэ районой таһагта ж[...]тээ эльгээгдэһэн аал, өөры[...] гэжэлые һайнаар шудала[...]циин эрхим хүдэлмэрилэгш[...]до оронхой. Октябрьска [...] МВД-гэй мүрдэлгэшөөр [...] ажалай ударник түмэр зам[...]урдын электромеханик Бал[...]тор Дмитриевич табан жэ[...]дэлжэ байна.

Залуу хүдэлмэрилэгшэдт[...]гэлжын анхарал оролдолго[...] соёл сурталай хүдэлмэри ш[...] гээшэ дотоодын хэрэгүүдэ[...]дай хүтэлбэрилэгшэдэй, [...] организацинуудай зорилго [...]

Парти, правительствын [...] бэелүүлхэ хүдэлмэри В. И[...] түрэһөөр 100 жэлэй ойю[...]гэтэй тохёолдобо. Дотоодын[...]дэй министерствын бүхы п[...]нинүүдэй хүдэлмэрилэгшэ[...] ойе эрхимээр угтахын түлөө[...] мүрысөөндэ оролсонхой. Н[...]рим сахиха хэрэг эрид һай[...] гэм хэлгэтэй тэмсэл ша[...] олониитэтэй холбоо барисаа[...] жаруулха гээшэ дотоодын [...]дэй органууд ба тэдэнэй хү[...]лэгшэд тухай парти, правит[...] шэнэ оролдолгодо эрхим хар[...]хо байна.

Д. ЭРДЫН[...]
Буряадай АССР-эй дот[...] хэрэгүүдэй ми[...]

ПРОПАГАНДИСТНАР ЗҮБШЭНЭ

ВЛКСМ-эй Буряадай обком республикын политическэ гэгээрэлэй байшан хоёр комсомолой политическэ һуралсалай пропагандистнарай, залуу лекторнуудэй гурбан үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Кругозорой, В. И. Ленинэй биографи шудалха, парти тухай хөөрэлдөөн гэжэ комсомол, залуушуулай гурбан янзын һуралсалай пропагандистнар энэ семинарта суглараба. Республикын бүхы аймагуудһаа хоёр зуутаад хүн ерээ.

Түрүүшын үдэр пленарна заседани болоо. Партиин ЦК-гай октябриин (1968 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүд ба тэдэниие бодотоор бэелүүлхэ хэмжээнүүд гэһэн асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь Н. Е. Медведев элидхэл хэһэн байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэл, комсомол, залуушуулай дунда соёл сурталай хүдэлмэри улам шангадхаха тухай партиин обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Л. Я. Походоев элидхэл хээ.

Комсомолой 50 жэлэй ой тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд гэжэ асуудалаар комсомолой обкомой нэгэдэхи секретарь М. Ф. Маханов элидхэл хэбэ.

Үдэшэлэн семинарта хабаадагшад Буряадай филиалай хэдэ хэдэн эрдэмтэдтэй уулзаба. Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай директор, философиин эрдэмэй кандидат Д. Д. Лубсанов, эрдэмтэд А. Б. Цоктоев, Т. М. Михайлов, К. М. Герасимова, Ч. Намжилов гэгшэд пропагандистнар, залуу лекторнуудтай хөөрэлдэһэн байна. Һүүлээрнь «6-ое июля» гэжэ кино хараа.

Удаадахи хоёр үдэрнүүдтэ секци секцинүүд болоод, семинарта хабаадагшад хүдэлбэ. Эрдэмтэд — дээдэ һургуулинуудай багшанар Ф. И. Шулунов, А. С. Кирдяшкин, Г. Д. Басаев, З. Н. Цыдынова, Г. Шалыгин болон бусад секцинүүд дээрэ элидхэлнүүдые хэбэ.

Политическэ һуралсалые ашаүрэ ехэтэйгээр эмхидхэхэ тухай, методикын асуудалнуудаар республикын политическэ гэгээрэлэй байшангай директор Т. Ф. Назимова, тэрэнэй орлогшо Д. Д. Очиров гэгшэд пропагандистнартай хөөрэлдэбэ. Мүн В. И. Ленинэй түрэһэн газараар ябаад ерэгшэдтэй уулзалга болоһон байна.

Удаань оюун бэлигтэнтэй, холо ойроор ябагшадтай уулзалга болоо. Буряадай оперо ба балетэй театрай артист Б. Базарсадаев, залуу композитор Б. Цырендашиев, балерина Э. Кондратьева, Л. Дадуева гэгшэдтэй семинарта хабаадагшад уулзаа. Мүн ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Р. Гармаев, комсомолой горкомой секретарь В. Леонов гэгшэд эндэ үгэ хэлээ.

Политическэ һуралсал һайжаруулха тухай теориин ба методикын асуудалнуудаар дэлгэрэнгы элидхэл, заабаринуудые шагнаһанайнгаа удаа семинарта хабаадагшад залуушуулай һуралсал тухай һанамжа бодомжонуудаа, дүй дүршэлөө хөөрэһэн байна.

Манай корр.

* * *

ХЯАГТА. **(Телефоноор абтаба)** Эндэ аймагай пропагандистнарай нэгэ үдэрэй семинар һаяхан үнгэргэгдэбэ. Соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха талаар үнгэрһэн гурба һарын туршада хэһэн ажалайнгаа зарим дүнгүүдые сотсолжо, саашанхи зорилгонуудаа пропагандистнар зүбшэн тодорхойлһон байна.

Семинарта хабаадагшад ажахын асуудал, уласхоорондын байдалаар һонин элидхэл, лекци шагнаа. «Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүд ба 1969 оной зорилгонууд» гэһэн элидхэл КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Ф. Клизов хээ. Тиихэдэ гадаадын тагнуулай һүйдхэлтэ ябуулганууд тухай нүхэр Д. Алексеевэй уншаһан лекци һонин байгаа.

Иимэ семинар соёл сурталай хүдэлмэри эрхилдэг пропагандистнарта угаа туһатай гэжэ семинарта хабаадагшад тэмдэглэбэ. Удаадахи иимэ зүблөө февраль һарада үнгэргэхэ гэлсэбэ.

С. БАДМАЕВ.

ЗЭДЫН АЙМАГҺАА

МАЛШАДАЙ СУГЛААН

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай түб тосхондо колхоз, совхозуудай һаалишад, мал адуулагшад сугларжа, үнгэрһэн жэлдэ хэһэн хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдөөд, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлбо. Малшадай суглаанда КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. Р. Потепалов элидхэл хэһэн байгаа.

Нёдондо һайнаар ажаллажа, социалис мүрысөөндэ илаһан хоёр һаалишад аймагай чемпионууд боложе алдаршаба. Тэдэнэй нэгэниинь Борьёогой совхозой һаалишан Н. И. Линейцева. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ даадаг үнеэдһээ хамта 50 мянга гаран килограмм ... али үнеэн бүриһөө 2792 килограмм һү һааба. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. С. Балданова мүрысөөндэ хоёрдохи һууринда гаража, аймагай чемпион болоолсоо.

Гадна Ториин совхозой мал адуулагша И. М. Тугаринов ажалаараа шалгарһан байна. Тэрэ даадаг малаа зунай бэлшээриин хаһада хоног бүриин мянган граммаар нэмээжэ шадаа.

Зэдын һаалишад, мал адуулагшад суглаан дээрээ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха гэлсэбэ. 1969 ондо Зэдын аймагай колхоз, совхозууд хамта 61 мянган центнер мяха үйлэдбэрилжэ, тэрэнэйнгээ 55 мянгыень худалдаха. 106 мянган центнер һүн һаагдажа, 88 мянган центнерынь гүрэндэ тушаагдаха байна.

УРАЛЫЕНЬ ДЭМЖЭБЭ

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнуудай суглаан боложо, газетэдэ толилогдоһон Шергинскэ совхозой механизаторнуудай социалис уялгануудтай танилсаба. Тиигээд эндэхид Кабанскын аймагһаа һайн үүсхэл гаргагдаһаниие һайшаагаад, уряалыень ажалаараа харюусаха гэлсэбэ.

Колхозой механизаторнууд мүнөө үедэ гэнжэтэ тракторнуудаа, плугуудаа заһабарилжа дүүргэнхэй. Бүхы тракторнууд, мүн сеялкэнүүд болон тарилгын бусад зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые Совет Армиин һайндэр болотор дүүргэхээр шиидэбэ. Мүнөө заһабарилгын хүдэлмэри эмхитэй. Механизаторнууд Н. Нобоков, Н. Лапик, М. Бальчинов болон бусад даабари хүүлэн хүргэбэ.

А. ДОНДОКОВ.

Надежда Дмитриевна [...]востьянова Улаан-Үдын [...] бүтээлгын заводто хүдэлдэг[...] Энэ заводто хүдэлһөөр [...] үнинэй. Надежда Дмитри[...] 30 гаран жэл соо үнэн с[...] ажаллажа пенсидэ гара[...]һаа, мүнөө хүдэлжэл байд[...]

Энэ эхэнэр эдир залууһаа[...] водто токарёор хүдэлжэ [...]һэн байна. Мүнөө Над[...] Дмитриевна заводой ком[...] торшоор ажаллана. Нүхэр [...]востьянова дайнай хүшэр х[...] жэлнүүдтэ эрэшүүлэй ор[...] үдэр һүнингүй ажаллаһан [...]тартай.

Ингэжэ энэ эхэнэр [...] ажалладаг нүхэдэйнгөө [...] хүндэтэй боложо, Улаан-Ү[...] городской Соведэй депута[...] һунгагдаһан байна. Һаяша[...]дежда Дмитриевна 60 наһа[...]сэбэ. Заводой коллектив ү[...] хүдэлмэрилэгшэдэ энэ ойт[...] дашарамдуулан, үнэтэ бэл[...]дые барюулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой [...]ректор А. С. Асеев Н. Д. Се[...]тьяновада 60 наһанайнь [...]галтай дашарамдуулан, [...] барюулжа байна.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ИЛЬИЧЭЙ ЗАХЯА ИИГЭЖЭ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

онной апрелиин 22 хүрэтэр олон һара үлөөгүй. Энэ бухы түрүү хүн түагуухэ багша В. И. түрэһөөр 100 жэл гүйсэһэн ехэ һайндэрые тэмдэглэнинэй түрэһэн түүхэтэ ойе гээд эрхим һайнаар гэхэдэ, арад зоурда табигдаһан ажахын соёлой байгуулалтын зоудые бэелүүлгэдэ бүхы анхандуулха шухала гэжэ ЦК-гай тусхай Тогтоол соо Тиимэһээ гэгээрэлэй ажал агуухэ һайндэртэ бэлургажа ябаа үетэнии һурлон хүмүүжүүлгые улам һайын тула бүхы хүсөө элсүүлэй болоно.

убликын багшанарай ажал рөө эмхидхэхэ хэрэгтэ багбүхэсоюзна съездын материал, КПСС-эй ЦК-гай Тогтоол алхы документнүүд болоолабтай. Тэрэ документнүүд түүлинуудай, арадай гэгээрэлгануудай эмхидхэхы болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэ шэглэлнүүд хараалагдан-

республикын һургуулинуугшанарай коллективүүд, хүүмүүжүүлгын бусад эмхи зурүхибүүдые, шабинарые Ленинэй ажал ябуулгын һайүул жэшээ дээрэ хүмүүжүүлһала ехэ юумэ хэнэ. Ленай темэ улам бүри тодорон, үдтэ онсо һууря олоо. ленинскэ 101 таһалга, ле116 булан эмхидхэгдэжэ, һуполитическэ, хүмүүжүүлтын нангин газарнууд болгогдоно. Тиимэһээ ленинскэ таһалгануудые харалгын тусхай конкурс республика дотор соносхогдоһониинь дэмы бэшэ...

Владимир Ильич Ленин! Ямар олон нангин һайхан юумэнүүд энэ нэрэтэй холбоотойб! Мүнхэ ногоон юртэмсын ямаршье дулии балай булан тохойдо Ленинэй нэрэ соносоогүй хүн сохом олдохогүй даа. Тиимэл хадань буряад арадай үльгэрнүүдэй нэгэн соо иигэжэ түүрээдэг лэ:

Хүгшэн хүн Ленинние шагнабал,
Хүбүүн боложо хубилха.
Хүбүүн хүн Ленинние шагнабал,
Мүнхэ сэсэнһээ хүртэхэ...

В. И. Ленинэй болон тэрэнэй нүхэдэй революционно ажал ябуулгын нангин жэшээ дээрэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха гээшэ багшанарые, вожатануудые, хүмүүжүүлэгшэдые, классай хүтэлбэрилэгшэдые, библиотекарьнуудые ехэхэн теоретическэ, эмхидхэлэй ажал эрхилхыень уялгана. Педагогическа коллективүүд ленинскэ темээр шабинарай дунда ябуулха сурталай, политическэ хүдэлмэриингөө системые эсэстэнь хүрэтэр һайса бодожо үзэхэ ёһотой. Тиихэдээ эдир хүнүүдэй ухаан бодолдо хүмүүжүүлтын нүлөөлхэ талыень һайжаруулха гээшэ нэн түрүүшын зорилго мүн.

РСФСР-эй Наркомпросой хүдэлмэрилэгшэ ябаһан, 1902 онһоо КПСС-эй гэшүүн Д. А. Лазуркина иигэжэ тэмдэглэнэ: «Ленинэй жэшээдэ үзэл бодолой энэ нангин зэбсэгүүдтэ анхаралтай, шадабаритайгаар хандаха зэргэтэйбди. Эндэ хэмһээ хэтэржэ, элдэб «хэмжээ ябуулгануудай» тоогоор тархяа эрьежэ, эдир ухаан зүрхэнүүдтэ нүлөөлхэ шухала талыень мартаха ёһогүйбди. Ленин тухай хөөрэлдөөн залуушуулда һайхан мэдэрэл түрүүлжэ, туһатай хэрэг бэелүүлхыень дуудадаг байг лэ...»

Ленинэй нэрэ, тэрэнэй сургаал, һургаалнууд ургажа ябаа үетэнние коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын агуухэ хүсэн мүн гэжэ үшөө дахин тэмдэглэе. Энэ хүсые гүйсэдөөр хэрэглэлгэ — гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга. Ленинэй захяа бэелүүлэн, һургуули хадаа эрдэм бэлигээр түгэс хүнүүдые бэлдэжэ, тэдэниие марксистско-ленинскэ үзэл бодолоор хуяглаха зорилготой. «Залуушуул — манай халаан, — гэжэ Л. И. Брежнев хэлээ һэн.— Манай революцинуудай холбооне, ажабайдалай бүхы гүн удхые ойлгожо, коммунизм байгуулгада ямар үүргэтэй ба харюусалгатай байһанаа мэдэрхыень хүсэнэбди».

Тиимэһээ республикымнай бүхы һургуулинууд, бүхы педколлективүүд иимэ зорилгонуудтай гэбэл: нэгэдэхеэр, В. И. Ленин яажа ажаһуугааб, яажа тэмсээб гэжэ үхибүүдтэ ойлгуулха; хоёрдохёор, үе сагуудтахи мэдээжэ хүнүүдһ эгээл агуу хүнэй —Ленинэй дүрые харуулха; гурбадахяар, Ильичэй һураха, һураха, һураха гэһэн захяа нэбтэрүүлжэ, тэрэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ һургаха.

Ильич багшын бүхы талаараа түгэс тэгшэ эрдэмтэй байһыень мартаха ёһогүйбди. Энэнь айхабтар ехэ хүмүүжүүлхы удха шанартай бшуу. Бага наһандаа Володя Ульянов ямар абьяастайгаар ном уншадаг, олон юумэ мэдэдэг, тиимэһээ ямаршье ядабаритүй хүнгөөр орёо асуудалнуудые ойлгодог байһаниинь манай хүүгэдтэ тэрэниие дууряаха хүсэл түрүүлхэл. Володя Ульянов эсэгэдээл адли физикэдэ, математикада абьяастай, эхэдээл адли хүгжэмдэ дуратай һэн. Мүн ямар олон хари хэлэ мэдэдэг байгааб! Англи, немец, француз хэлэнүүдые түгэс мэдэхэ, итальян, чех, поляк, швед хэлэнүүд дээрэ һайн уншадаг, һургуулида һурахадаа, хуушан славян, эртэ урдын грек, лата хэлэнүүдые һайн ойлгожо гараһан хүн байгаа.

Ленинэй дуратай дуунуудые үхибүүд сэдьхэлээ хүдэлгэн шагнадаг, дууладаг юм. Жэшээнь, «Эрэлхэгээр, жэгдээр алхалая, нүхэд», «Варшавянка» гэжэ дуунуудта Ильич дуратай байһан юм гэжэ хэн мэдэхэгүйб?

Л. Бетховеной сонатые шагнаад, В. И. Ленин Максим Горькидо иигэжэ хэлэһэн байдаг: «Аппассионатаһаа» һайн юумэ би мэдэхэтүйб, үдэр бүришье шагнахаар бэлэмби. Гайхалтай, юрэ бусын лэ хүгжэм даа. Энеэдэтэйшье байжа магад, зүгөөр би ходол омогорхон, иигэжэ бодогшоб: хүнүүд лэ иимэ шэдитэй». Ленинэй иигэжэ хүгжэм гүнзэгыгөөр ойлгодог байһан ушар эстетическэ хүмүүжүүлгэдэ ехэ удхатай байха.

Ильичэй бага наһан тухай зохёолнуудые уншалгын хэшээлдэ, эхин классуудта үзэдэг байна. Тиихэдээ Володя Ульяновай үзэл бодолой хүгжэлтые үхибүүд ажаглаха аргатай.

Ахамад классуудта Ленинэй хүдэлмэритэй танилсалга гүн ехэ удхатай. Жэшээнь, Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин түүхын багша В. И. Иванова юһэдэхи класста «Московско буһалгаанай һургаал», «Марксизм ба буһалтаан», «Тус революцида пролетариадай зорилгонууд тухай», «Залуушуулай союзуудай зорилго» гэхэ мэтэ Ленинэй зохёолнуудые үзүүлжэ туршадаг. Урдаа табигдаһан зорилгоһоо дулдыдуулан, һурагшад түсэб зохёодог, тезисүүдые, конспектнүүдые бэшэдэг юм.

Литературын хэшээлнүүдтэ ленинскэ темые шадамараар хэрэглэхэ үргэн арга боломжонууд бии. Юуб гэбэл, совет литературын эрхим зохёолнууд Ленинда зорюулагдаһан ха юм. А. М. Горькиин «В. И. Ленин» гэһэн очерк, В. В. Маяковскиин «В. И. Ленин», «Һайн даа!» гэһэн поэмэнүүдые, олон тоото шүлэгүүдые, бусад бэлигтэ совет уран зохёолшодой бүтээлнүүдые эндэ нэрлэмээр.

Зарим һургуулинуудта ленинскэ уншалгануд үнгэргэгдэнэ. Улаан-Үдын нэгэдэхи дунда һургуулида һуралсалай жэлэй эхиндэ ленинскэ уншалгын түсэб табигдадаг юм. Ленинскэ уншалгын түсэб бэелүүлгэдэ бүхы предмедэй багшанар хабаадалсана.

Тиимэ уншалгые ёһо дүүргэһэн гуримаар бэшэ, харин тэрээндэ творческоор хандажа, багшанарай теоретическэ бэлэдхэлые хараадаа абабал, амжалтатайгаар үнгэрхэ. Тэрэниие бэелүүлгэдэ методическа нэгэдэлнүүд, комсомольско комитедүүд, пионернүүдэй дружинын советүүд хабаадаха ёһотой.

Улаан-Үдын № 40 һургуулиин ахамад классайхид «Прометей» гэжэ нэрлэгдэһэн клубай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэндэ Ленинэй шабинарай — Коммунис партиин элитэ ехэ ажал ябуулагшадай намтар шудална, ахамад үеын коммунистнартай уулзажа хөөрэлдэнэ.

Тиихэдэ Галуута-Нуурай хоёрдохи һургуулиин һурагшад Ильич тухай бэшэгдэһэн номууд тушаа һанамжануудаа бэшэдэг. Тэдэнэр өөһэдынгөө бодолнуудые, шэбшэлтэнүүдые дурдадаг.

Ленинэй нэрэтэй холбоотой нютагуудаар аяншалга — коммунис хүмүүжүүлгын шухала зэбсэг боложо эхилээ. Буряад ороной хэдэн олон һургуулиинхид Москва, Ленинград, Ульяновск, Красноярск, Шушенск тосхон ошоһон байна. Гадна Ленинэй шабинар — революционернүүдэй нэрэтэй холбоотой газарнуудаар аяншалдаг. Жэшээнь, Бабушкин, Шэтэ, Эрхүүгээр ябахадаа, баһал баян материал суглуулна.

Тэрэнэй хажуугаар ухаан бодолой аяншалга хэхэдэ өөрэгүй. Тиимэ аяншалгануудта бэлдэхэдээ, Ленин тухай литература уншаха хэрэгтэй юм ааб даа.

Түрэл республика дотороо аяншалгын иимэ темэнүүдые дурадхалтай: «Улаан гэрһээ эхилжэ, Ленинэй орденто оперо болон баледэй театр хүрэтэр», «Ленинэй нэрэ Буряадай карта дээрэ», «Ленинэй орден Буряадай АССР-эй тугта» гэхэ мэтэ.

Түрэл колхозойнгоо, совхозойнгоо, завод, фабрикын домог бэшэлгэ, түүхэтэ хүшөөнүүдые харууһалгые шефтээ абалга, революциин түлөө тэмсэһэн ленинскэ гвардиин баатарнуудай нэрэ алдарые тодоруулга ленинскэ хүмүүжүүлгэдэ баһал удха шанартай.

Юрэдөө ленинскэ хүмүүжүүлгээр ямар нэгэн бэлэн заабари үгэжэ болохоор бэшэ юм. Эндэ хамаг юумэн багшанарай һанаамгай һүбэлгэнһөө, тэдэнэй эдэбхиһээ, теоретическэ бэлэдхэлһээ дулдыдаха. Бүгэдэ арадай ехэ һайндэрые ажалай эрхим амжалтаар утталга — бултанаймнай зорилго. Ильич багшын гүн сэсэниие бэедээ шэнгээһэн, эрдэм бэлигээр түгэс хүнүүдые үглөөдэрэй хүдэлмэришэд болгожо гаргаха харюусалгаяа ойро зуурашье мартахагүйбди.

Д. БАЛЬЖИНОВА,
БурАССР-эй гэгээрэлэй министрэй орлогшо.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХУУДАҺАНУУДҺАА

ДҮНГҮҮДЭЭ СОГСОЛЖО, ЗОРИЛГОЁО ЗҮБШЭНЭ

Ахын аймагай колхозуудай үнгэрһэн жэлдэ абаһан социалис уялтануудаа ямараар дүүргэһэн тухайнь мэдээсэл аймагай «**Малшан**» газетэ һаяхан толилбо. Аймагай ажахынууд хамта дээрээ гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб 107 процент, һү — 129,8, нооһо — 100,4 процент дүүргэв. Ажахынуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ «50 лет Октября» колхоз түрүүлжэ ябана. Энэ колхозой һаалишад, хонишод, мал адуулагшад мал ажалай бүхы продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Мүнөө аймагай колхозуудай партийна организацинуудай суглаанууд боложо, коммунистнууд үнгэрһэн жэлэйнгээ дүнгүүдые согсолжо, шэнэ жэлэйнгээ зорилгонуудые зүбшэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, «50 лет Октября» колхозой малшад шэнэ жэлдэ гүрэндэ худалдагдаха эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүрые 2?0 килограммда хүргэжэ, һаамхай хайнаг үнеэн бүриһөө 900 литр һү һааха зорилго урдаа табина.

НАРИНАЙХИД ЭРХИМЛЭҺЭЭР

Наринай модо бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэд түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ һайн амжалта туйлаа. Модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэб эндэхин декабриин 18-да дүүргээ һэн гээд Хориин аймагай «**Шэнэ Үдэ**» газетэ мэдээсэнэ.

Шэнэ жэлдэшье эндэхи модошод һайнаар ажаллана. Жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ Наринай модо бэлэдхэгшэд 6 мянга гаран кубометр модо доодо складта тушаагаа.

Никита Трифонович Арефьевэй хүтэлбэрилдэг мастерска участогайхид социалис мүрысөөндэ эрхимлэһээр. Мүн Н. Ф. Семенов, А. И. Стулев, К. А. Каськов гэгшэдэй ударидадаг бага комплексно бригаданууд ажалдаа һайн амжалта туйлана.

ШЭНЭ СОМОНОЙ СОВЕТ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1968 оной декабриин 23-най Указай ёһоор Хэжэнгын аймагай Ородой-Адаг нютагта бии болгогдоһон Доодо-Худанай сомоной Соведэй эмхидхэлэй сесси болобо.

Сесси дээрэ сомсоведэй гүйсэдхэхэ комитет байгуулагдажа, тэрэнэй түрүүлэгшын уялга дүүргэгшээр Б. Д. Мункуев, секретаряар депутат Б. Б. Хабтаев һунгагдаба гээд «**Хэжэнгын гол**» газетэ мэдээсэнэ.

БИБЛИОТЕКЭДЭ БЭЛЭГ

Хужар тосхондо һаяхан нээгдэһэн шэнэ библиотекэдэ хүн зон үдэшэндөө олоор сугларна. Оройдоол хахад һарын туршада 150 хүн энэ библиотекын уншагшад болонхой. Уншагшадай тоо үдэр бүри олошоржо байна. Үдэшэ бүри 50—60 хүн библиотекэдэ сугларжа, шэнэ ном, газетэ, журнал уншана. Уншагшадай олонхинь Туранай совхозой хүдэлмэришэд, Горхоной дунда һургуулиин һурагшад, пенсионернүүд юм.

Библиотекын уншагшад янза бүриин номуудаар һонирхоно. В. И. Ленинэй зохёолнууд буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн ба хизаар ороноо шэнжэлгын номууд уншагшадай анхарал ехэтэ татана.

Тосхондо ажаһуугшад өөһэдынгөө библиотекэнүүдһээ номуудые ниитын библиотекэдэ бэлэглэхэ гэһэн һайн һайхан үүсхэл гаргаа. В. Хадагаев, Г. Ошоров, Т. Шаракшанова, Г. Комиссарова, Г. Доржиева гэгшэд 2—3, һурагша С. Убушеева 5 ном библиотекэдэ бэлэглээ. Уншагшад хамта дээрээ 40 ном тосхонойнгоо шэнэ библиотекэдэ бэлэглэбэ гээд Түнхэнэй аймагай «**Саян**» газетэ мэдээсэнэ.

30 МИНУТА СОО — УЛААН-ҮДЭДЭ

Петропавловкын аэропортдо хүн зон олоороо сугларанхай. Бултадаа хүхюутэйгээр хөөрэлдэнэд, зариманиинь яараһаншье хэбэртэй. Ушарынь юуб гэхэдэ, эндэхи аэропортдо «АН-24» түхэлэй 50 хүнэй һууритай самолёт түрүүшынхеэ буухань.

— Хэдэн минута болоод «АН-24» самолёт ерэхэнь. Таанар бултадаа 30 минута болоод республикын ниислэл хото Улаан-Үдэдэ хүрэхэт,— гэжэ аэропортын начальник Н. Р. Тугаринов хэлэнэ.

Уданшьегүй самолёт буужа, Улаан-Үдэһөө ниидэн ерэгшэд гараад, шэнэ пассажирнууд самолёдто һууна.

Жэл бүри самолёдоор ниидэхэ дуратайшуулай тоо олошоржо байна. 1968 ондо Петропавловкын аэропортһоо 6307 хүн ниидэһэн байна. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа хоёр дахин олон болоно.

«АН-24» түхэлэй самолёт Улаан-Үдэһөө Петропавловка хүрэтэр үдэр бүри нэгэ дахин ниидэхэ юм. Иимэ самолёт 6000 метр дээгүүр, нэгэ час соо 500 километр түргөөр ниидэхэ юм гээд «**Зэдын үнэн**» газетэ мэдээсэнэ.

СОЁЛОЙ ГУЛАМТА

Тосхоной гудамжануудаар гэшхэлдэшэһэн саһан дээгүүр урагша хойшоо зурыһан харгынуудаар хүнүүдэй ябалга замханагүй. Энэмнай Ахын аймагай түб һуурин тэгдэһэн, мүнөө сагай түхэл шэнжэтэй боложо эхилһэн Орлик тосхон. Хуушарһан тосхониие шэнэлхэ гээшэ тиимэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Тиигэбэшье шэнэ шэнэ барилгануудай аржылдахань бүришье олошоржо байна.

Шэнэ барилгануудай бодохын хажуугаар хүн зоной ажаһуудал баян дэлгэр болоно ха юм даа. Ажалша хүнүүдэй сэдьхэлшье баян болоо гээшэ. Гадна мүнөөнэй ажалшадай сүлөөтэй сагынишье нилээд горитой болонги. Сүлөөтэй сагаа бэедээ туһатайгаар үнгэргэжэ, эрдэм болбосоролоо улам дээшэлүүлхэ тэжэ хүн бүхэн оролдоно. Эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлхэ зэбсэгүүдэй нэгэн — ном уншалга.

Ном хүниие хүмүүжүүлдэг, шэмэглэдэг, эгээл үнэтэй эрдэни гэжэ хэлсэдэг шуу. Тиимэ байнгүй яахаб даа! Ном уншаагүй һаа, хүнэй ухаан мохоо модохир болошохо бэшэ аал?..

Орлик тосхон соогуур зурылдаһан зүргэ харгынуудай нэгэн таниие аймагай библиотекэдэ асарха. Досоонь ороходо аятай, уужам, һаруул. Уншагшадай зал соо үдэр бүри хүнүүд олоороо сугларадаг.

— 1945 ондо би библиотекэ тушаажа абаа һэм. Тиихэдэ оройдоол 400-гаад номтой һэн. Мүнөө жэжэ библиотекэнүүдые ниилүүлһэнэй, шэнэ литература худалдажа абаһанай ашаар номуудай тоо нилээдгүй олошороо,— гэжэ библиотекые даагша Ольга Жамбалова хөөрэнэ.

Үүдэ ороходоор, В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо зорюулһан фотомонтаж. Үхибүүдэй литературын, буряад уран зохёолшодой номуудай выставкэ эмхидхэнхэй.

Томодхогдоһон библиотекэ хүүгэдэй, аймагай методическа таһагуудтай юм. Һургуулиин номой фондодо 7310 хэһэг тоологдоно. Гадна эдир хүүгэдэй фондодо үшөө 4300 хэһэг ном бии. Эндэ Мария Жигжитовна Аюшеева хүдэлдэг. Энэ эхэнэр Орлигой дунда һургуулиин библиотекэдэ долоон жэл ажаллана. Баһа тэрээнһээ гадуур Мария Жигжитовна 5-дахи класс һаа 10-дахи хүрэтэр домоводствын хэшээл заадаг. Библиотекынгээ ажалые яһала гуримтай болгоһониинь элеэр харагдана.

Аймагай библиотекын фондодо 1300 ном тоологдоно. Уншагшадай тоо үдэр бүри олошорно. Хамтаруулагдаһан библиотекын номойнь тоо бүхы дээрээ 24.610 хэһэг болонхой юм.

Дутуу юумэн юуб гэхэдэ, буряад номууд эндэ үсөөн. Хүдөөгэй библиотекэнүүдые шэнэ номуудаар хангалга ехэл бирагүй. Энээниие республикын Культурын министерство, бибколлектор хараадаа абадаг һаань, ехэл һайн бэлэй даа. Орлигой нэмой магазиндашье буряад номууд об-тоб болоод лэ дуһашадаг.

Д. ДУГАРОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Библиотекарь О. Жамбалова ахалагша классай һурагшадта һайн һайн номуудые дурадхана. 2. Эдир уншагшад библиотекэ соо.

Авторай фото.

ЛЕКЦИ УНШАГДАНАГҮЙ

...ай янгинама хүйтэнэй ха...ко, ниитын малай харуу...гэл харюусалгатай үе хү...эниинь хэндэшье мэдээ...ри ерэхэ жэлэй баян урга...һэ һуури мүнөөнһөө бэл...үдөө ажахын техникэ за...га хаа хаанагүй эхилэн-

...үедэ манай соёлшод холо нютагуудаар ябажа, гүүр...ын малшад, хонишодто, ...аторнуудта концерт наа...жа захалба. Энээнһээ киномеханигууд, эмшэд, ...ад, ажаһуудалай хэрэг...хангадаг комбинадай хү...лэгшэд баһал эдэнэртээ гээшэ.

...шодой зүгһөө анхарагдажа хүдөө нютагай ажалшад ...рэнь урмашан, абаһан нэрэтэй түрэтэйгөөр ...мүрысөөнэй түрүү зэр...ые оролдоно.

...ье манай соёлшодой дун... дутагдал бии гэжэ тэм... дуран хүрэнэ. Юуб гэхэ... буряад хэлэн дээрэ лекци ...ьеб уншагдадаггүй, ун...ье һаа, «одо мүшэнэй тэ...ндол» үсөөн ааб даа. Жэ...лгэн, Захааминай аймагые ...үхэдэ, хэзээ, хаана хэлэн дээрэ хэн лектор, ...дист, политинформатор ...лэ үнгэргэнэб. Хомор даа, ...агүй.

...и буряад лекторнүүд оро...хөөрэхэ дуратай байхаяа ...гүй. Олон ажалшад үдэр ...дэг ажал тухайгаа оро...өөрэжэ шададагшье һаа, эрдэм багатай дээрэһээ политическэ асуудалнуудые дутамагаар ойлгодог байна.

1968 оной ноябрь һарын һүүл багаар Захааминай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Зуун-Модон тэжэ газарта байратай һү һаалиин фермэдэ КПСС-эй обкомой политгэгээрэлэй таһагые даагшын орлогшо Дондок Доржиевич Очиров ерэжэ, уласхоорондын байдал тухай лекци уһан жороо буряад хэлэн дээрээ уншаа һэн. Үни холын иимэ хөөрэлдөө шагнаагүй байһан һаалишад, мал адуулагшад ехэтэ һонирхохоһоо гадна, олон асуудалда харюу абаа һэн. Мүн дутуу дундануудаа нюун нөөнгүй сэхэ рууинь хэлэжэ, хододоо эндэмнай ерэжэ, һониниие дуулгажа байдаг һаань, ямар гоё һэм гэлсэдэгбди. Энээндэ манай Захааминай аймагай «Знание» бүлгэмэй лекторнүүдэй бүлэг болон лекци уншадаг багшанар — пропагандистнууд, политинформаторнууд һаналаа табидаг болог лэ.

Үнэндөөшье манай түрэл литературна хэлэн ямар зэргын баян гээшэб! Ондоо хэлэнэй гансашье үгэ холингүй хөөрэлдэжэ шадахаар лэ байгдана ха юм. Тиимэ байтарнь лекторнүүд буряадаар юундэ үсөө уншана гээшэб? Энэ дутагдалаа ойрын жэлнүүдтэ усадхажа, буряад хэлэн дээрээ лекци, хөөрэлдөө шагнадаг болоёл!

Ц. НАЙДАНОВ,
Захааминай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

АХА ДҮҮ СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ДРВ

ХАНОЙ. Сэрэгэй үе сагай хүндэ хүшэр эрхэ байдалда Ханойн промышленность 1967 онойхитой сасуулбал, 1968 ондо үйлэдбэриингөө хэмжээе 4,8 процентээр нэмээгээ. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэнэй түсэбые 100,2 процент дүүргэһэн байха юм. Энэ хадаа баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин ехэ оролдолгын үрэ дүн мүн гээд «Ханой мой» («Шэнэ Ханой») гэжэ газетэ бэшэнэ. 1968 ондо ДРВ-гэй ниислэлэй промышленностьда ажалай бүтээсэ 8,1 процентээр нэмээ гээд газетэ мэдээсэнэ.

Трансформаторна завод Ханойн түрүү промышленна предприятинуудай тоодо оролсоно. Предприяти ороноо хамгаалгада, транспортые, хүдөө ажахые, нютагай промышленностиие хүгжөөлгэдэ шухала болохо табан шэнэ түхэлэй продукци бүтээжэ гаргадаг болоо.

КНДР

ПХЕНЬЯН. Корейн шахтёрнууд шэнэ жэлэй урдаханууур Эхэ ороноо һайн бэлэг баряа. Хэблэлэй мэдээсэлһэнэй ёһоор КНДР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 7 жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, нүүрһэ малтан абаха даалгабарие тэдэнэр декабриин 31-дэ дүүргэһэн байгаа бшуу.

(ТАСС).

ҺУРАГШАД ТУҺАЛНА

...алайнгаа жэлэй эхилхэ...шо Ехэ-Нутын дунда һур...һурагшад түрэл совхозой...шод, малшадай отара, ...дээр таһалтаряагүй ошо...дань хамһалсадаг болон-

...тус һургуулиин 6-дахи ...ассай бүлэг һурагшад ма...дэг отарада ерэжэ, дал, ...ыемнай сэбэрлээд, үбһэ ...мнай зөөжэ үгөө. Харин тэдэнэр манда һонирхолтой концерт наада харуулаад, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулһан фото-зурагуудай монтаж, уран гоёор бэшэгдэһэн плакадуудые, лозунгнуудые бэлэглээ. Һүүлээрнь эндэхи хонишод эдэ эдир туһамаршадтаа халуун баярые хүргөөд, һуралсалдаа эрхим амжалта туйлахыень хүсөөбэд.

Н. БУДАЕВА,
хонишон.
Хяагта.

УЛААН-БААТАР. **Монголой Арадай Республикын ниислэл хотодо сэнхир экран хүдэлжэ эхилһээр жэл боложо байна.**
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Баатарай телецентрэй башни.

ТАСС-ай фото.

ҺОНИРХОЛТОЙ ҮДЭШЭ

Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой түб Хужартын хүдөөгэй библиотекые даагша Тамара Сороковиковатай хүтэлбэри доро уншагшадай үдэшэ һаяхан үнгэргэгдөө.

Эндэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һонирхолтой хөөрэлдөөн боложо, лекци уншагдаһан байна. Мүн тиихэдэ грампластинка дээрэ буулгагдажа бэшэгдэһэн В. И. Ленинэй үгэнүүдые, тэрэнэй дуратай хүгжэм, дуунуудые сугларагшад ехэтэ һонирхон шагнаа.

Тэрэнһээ гадна тус библиотекын уншалгын зал соо эмхидхэгдэһэн Ленинэй фото-зурагуудай гоё һайхан стенд олоной анхарал ехэтэ татаа.

Иигэжэ эндэхи соёлой хүдэлмэришэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе уттуулан, бэлэдхэлэйнгээ хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулжа байнхай.

Л. ТАПХАЕВ.

ЭТЮД

АЛТАН НАМАРНУУД УГТАХАЛ

Ород хэлэнэй болон литературын багша Полина Цибиковна 5-дахи «б» классайнгаа һурагшадай урда нилээд дуугай байтараа иигэжэ хэлэбэ:

— Зай, үхибүүд, һаяар бүри хүйтэрхэ янзатай. Байгаалиин уларил тухай радиогоорше шагнахада, манай Яруна руу бага сага саһаншье ороходоо болохо аа гү. Үхибүүд амяа татан, багшынгаа хэлэһэн үгэнүүдые шагнана, үшөө юун тухай дуулгагша ааб гэжэ хүлеэнэд. — Намарнай иигээд бугахань даа, алтан намарнай... шара набшаһанай хаһа. Аяр шара набшаһад дууһан унаха, гол горходшье түрүүшээр захаараа хайнагтаад, мүльһэн хуягтаа баригдашахань. Үхибүүд, алтан шаргал намартаяа хахасаха сагнай ерээ, — гээд дуугай болошобо.

Үхибүүдэй гүлмэр хонгор сэдьхэл багшынгаа эдэ үгэнүүдтэ халта уярбашье, хойто жэл намарнай дахин бусажа ерэнэ ааб даа гэжэ һанахадаа, түр зуурахана уйдхарынь дэгдэжэ, шарайнуудтань баярай дүлэхэн толотоходол гэжэ байба. Багшань үхибүүдээ эмээхэй нюдөөр хаража, үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.

— Алтан намартаяа хахасахын түлөө ошожо, өөртэйнь уулзаха, мүнөө «юу хэжэ байһыень» хараха ёһотойбди. Мүнөөдэр үдын хойно дулаанаар хубсалаад, карандаш дэбтэр хоёроо абаад ерээрэйгты. «Алтан намартаяа хахасалга» гэһэн экскурсида гарахабди. Тиигээд энэ темээрээ гэрэй даабари болгон сочинени бэшэхэбди.

Сог залитай үхибүүд шууяа таталдан гэр гэртээ тарабад. Багшаяа дахаад мэнэ гэһээр, эдеэлэншьегүйгөөр экскурсида гараа һаа, тэдэндэ хамаагүй шэнги байгаа һэн.

Үдын хойно улаахан хасартай үхибүүд улаан галстугуудаа соробхилуулан, багшынгаа хэлээшэ сагта суглараба.

Һургуулиһаа баруун тээшээ, колхозой правлени, хоёр магазин, клуб, худөөгэй библиотекэ, интернат, стадион үнгэрөөд ябахадань үхибүүдые шара тала үбсүүгээ сэлин угтаба. Тээ саанахана нарһа, бургааһа, уляангир, жэжэ божо һөөгүүдһээ бүридэһэн ой. Хабсагай харагдана. Тэрэнэй эльгэн харт шулуун наранай гэрэлдэ ялалзана. Шарабтар үнгэтэй поли дээрэ һэеы гэрнүүд мэтэ һолоомоной бухалнууд... Үхибүүд талын гүнзэгы руу орожол ябанад. Дуу дуулалдана, тэдэнэр хүтэрэлдөөд ябана.

Талын саада захада, Эгэтын голой наада эрьедэ, шара хагдан малгайтай дэгнүүл, бүр шабартай багахан намаг. Шубуухайнууд.

— Манай нютагта хүйтэржэ эхилхэдэ, эдэ шубуухайнууд урда зүг барин ошодог юм, үхибүүд, — гэжэ багшань хэлэнэ. — Эдэ алаг туунууд мүнөө холынгоо аян замда гараад, манай нютагтай хахасажа байна гээшэл даа.

Үхибүүдэй досоо алаг туунуудые бариха гэһэн бодол түрэнэ. Тэдэнэй зариманиинь алаг туунуудта һэмээхэнээр дүтэлөөдшье үзэнэ. «Таанарта дали үгы, бидэнние хүсэхэгүйт» гэһэндэл, алаг туунууд үхибүүдые өөһэдтөө дүтэхэнэ хүргөөд, ниидэн арилнад.

— Баяртай, алаг туунууд. — гэжэ үхибүүдэй нэгэн гараа үргэн һүхирбэ.

Хангил хабсагайһаа, шэдхэ тайгаһаа эхи абаад, Маарагтын голые уруудажа, годирон-бэдирэн ерэһэн Эгэтын гол намхан эрьеэ зөөлэхэн жороо долгёороо гэжэгыдэн, түрэл Үдэ тээшээ урагшална. Эрьеынь бургааһад зүүн тээһээ үлеэһэн һэбшээндэ һаршаганалдан, набшаһануудаа нэгэ нэгээрнь, хоёр хоёроорнь, заримдаа адха адхаар гээжэ байба.

— Баяртай, набшаһад, баяртай!

Үхибүүдэй зорилго — Эгэтын голой саадахи хабсагай дээрэ гаража, оршон тойронхи байгаалиин үзэсхэлэнгые хаймадаха гэһэн.

Оёортоо алаг эреэн хайр шулуутай, жэжэхэн шара элһэтэй, бургааһанай үндэһэнэй бархаглаһан газарта ногоон замагаар хушаатай, шара набшаһан «жараахайтай» Эгэтын гол дээгүүр үхибүүд дугы табижа, саада эрьедэнь нэгэ нэгээрээ гол дээгүүр гараа һэжэрэлдэн гаранад. Альпинистнүүд мэтэ хабсагай өөдэ абиран, орой дээрэнь гаранад.

— Алтан намар, сайн байна-уу, — гэлдэн гарнуудаа үргэбэд. Гушан гурбан Гулбай, Гурбан ехэ Яруна — нуурнуудай сэнхир орон нютаг үхибүүдэй урда намарайнгаа һаһа һаһалжа байһанаа харуулна. Духэриглэн зогсоһон үхибүүдэйнгээ дунда хүрин пальтотой, набтаршаг нюргатай багшань дүрбэн зүг, найман хизаар тээшэ гараа дэлгээжэ, һонин хөөрөө дэлгэнэ.

Ородой агуу уран зураашадай нэгэн Исаак Левитанай «Алтан намар» гэһэн бүтээл багшынь гарта.

— Агууехэ уран зурааша Исаак Левитан ород ороноо харахадаа, гэрэнэйнгээ шарайе хүхюу зохидоор, баяртайгаар, сүлөөтэйгөөр саарһан дээрэ буулгадаг байгаа юм. Арад зон иимэ зураг харахадаа баярлангүй яаха бэлэй, — гэжэ багшань хөөрэнэ.

Ринчин Эрдэм хоёр дэбтэр дээрээ юушьеб бэшэнэ, «Алтан намартаяа хахасалга» гэһэн сочиненинн түрүүшын гү, али һүүлшын мэдүүлэлнүүд эндэ түрэбэ ёһотой.

Багшань хөөрэжэл байна.

Галуунуудай гангинаата хамбы
Урда зүг руу һубарибa.
Уйтай үе ерээл ха —
Газаамнай ноябрь һара,

гээд ородой агуу поэт Александр Сергеевич Пушкинай «Намар» гэһэн шүлэг намарай агаарта зэдэлнэ, Иван Сергеевич Тургеневэй зохёолнуудһаа «Намарай ой соо» гэһэн бүлэг уншагдана.

Аиһанһаа хүхирэлдэһэндэл
Арилна урагшаа тохорюунууд,

— гээд Александр Федэй «Намар» гэһэн шүлэг хаханаба. Ленинскэ шангай лауреат Александр Твардовскиин «Намарай эхин», «Намар» гэһэн шүлэгүүд уншагдаба...

Багшань гартаа сэнхирхэн гадартай ном бариба. Номой гадар дээрэ сэнхир нуурнуудай дундахи олтирогуудай һөөг бургааһад.

— Энэ ном «Яруна» гэжэ нэрэтэй. Эдэ шүлэгүүдэй суглуулбариин автор — манай хүршэ һургуулиин директор, багша, поэт, уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой Цокто Номтоевич Номтоев, — гэнэ багшань.

Үхибүүд хабсагай дээрэһээ баруун урда зүг тээшэ нюдөө уйтаруулан шэртэнэд. Тэрээ руу хуһан ой, тала, шэнэһэн тужа, таряалан, хүүргэ, үшөө саашань дахяад тала нэмжын, уняартан харгдана. Тэндэ Цокто Номтоевич Номтоев Герой Алтан Одо яларуулан хүдэлжэ байдаг. Багшань Цокто Номтоевой «Намар ой соо» гэһэн шүлэг уншажа эхилнэ:

...Шэмэрүүндэ бээрэһэн
Шэнэһэн һажан,
Алтан зүүнүүдээ
Алдан тоожуулна.
Хүн сагаан
Хуһан шэлгээн
Хүшүүтэй хашарһаараа
Хүшана харгы...

Намарай ольһогүй наран тээ баруулжа, зүүн зүгһөө нэрюубтэр һэбшээн һэр-мэр үлеэбэ. Һөөг бургааһануудай набшаһад гуулин шара үнгөөр алтаран, агаарта һаршаганалдаһаар хаташаһан хагдан дээрэ унажал байба. Шаргал хирхаітай бээлэйн шэнээн тугаарай үүлэд огторгойн һалхинда адар-удар татагдашанхай. Мүнөө тэрэ һүүридань намарай тэнгэри хүхэрэн зэнхынэ. Үшөө нэгэ һүрэг алаг туунууд шаг шууяа табилдан, зүүн тээһээ үлеэһэн һалхинда түүгдэн, оршон тойронхи уһа гол, хабсагай, поли, намаг обёоронгүй, тэдээндэ анхаралаа табиншьегүйгөөр модонуудай орой дээгүүр алад гарашана.

Эгэтын адагай һургуулиин 5-дахи «Б» классай үхибүүд алтан намартаяа хахасахадаа нэгэ багаха гунигтайханууд, тиибэшье дуу шуутайгаар бусабад. Тэдэниие наһан соонь үшөө олон олон алтан намарнууд угтаха байха даа.

— Үхибүүд, дуугаа дуулагты, — гэжэ багшань, Полина Цибиковна хэлэбэ. Үхибүүд нэгэ зэргэ дуулабад.

Тосхондоо хүрөөд, үхибүүд баруун тээшээ, экскурсида гараһан зүг тээшээ харжа, гарнуудаа һэжэрэн:

— Баяртай даа, алтан намарнай, мүнөө жэлэймнай намар...— гэжэ хахасабад.

С. БАНЗАРАКЦАЕВ.

Улаан-Үдын авиационно ... Горпромторгын № 19 маг... үүдэн үдэрэй 11 сагта нээ... комсомол-залуушуулай кол... ажалайнгаа шэнэ үдэрые эх...

Магазиниие даагша Тамар...новна Сергеева хүн зоной ... гуйлтые дүүргэхын түлөө о...жо, гомдол дурадхалнуудай ...рые абаһаар иража харана. ... магазинай коллектив 1968 ... туршада түрүү һуури эзэл... бараа худалдаха түсэбөө ... процент дүүргээ һэн. Дамжу... Улаан тугта хүртөө. Горпр...гын коллективүүдэй дунда д... дэхи жэлээ түрүүлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн г... Екатерина Андруковская, С... на Машкинова, магазиние д... Тамара Ивановна Сергеева ... дан абагшада эд бараа дура... байна.

П. БУРМАКИНАЙ ф...

ТЕННИС

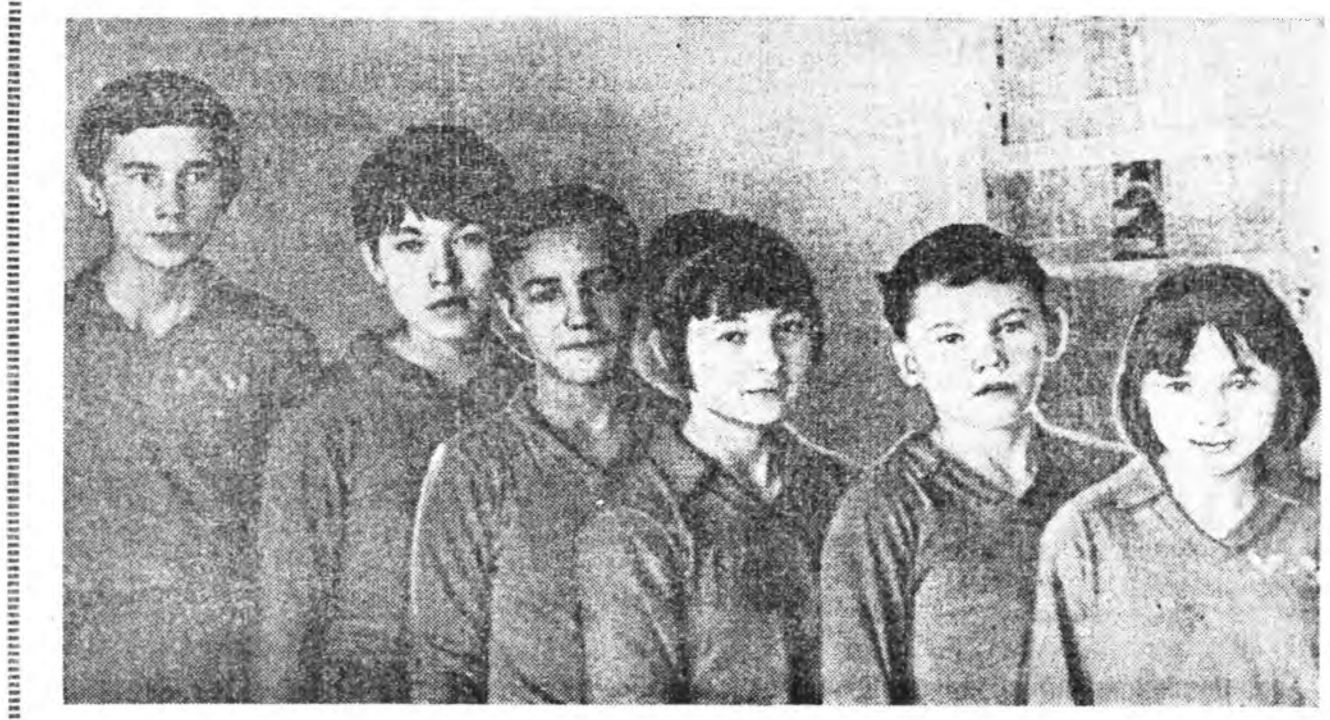

МАНАЙ ЭДИРШҮҮЛЭЙ АМЖАЛТА

Һаяхан Хабаровск хотодо Алас-Дурна зүгэй һургуулинуудай һурагшадай дунда столой теннисээр түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ.

Тэрээндэ хабаадалсаһан манай республикын эдир спортсменүүд зоныи долоон командын дундаһаа хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Тэдэнэр Примориин хизаарай, Шэтын, Сахалинай, Амарай областьнуудай, мүн Якадай АССР-эй командануудай урда орожо шадаа.

Тиихэдэ Ира Филиппова, Лида Меснянкина, Анна Нискунова гэгшэдһээ бүридэһэн манай республикын басагадай команда Алас-Дурна зүгэй зоныи чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Улаан-Үдын № 3 һургуулиин арбадахи классай һурагша Ира Филиппова бүхы хорин уулзалгада шүүжэ, Алас-Дурна зүгэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөөд, һурагшадай дунда РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Пятигорск хотодо үнгэргэгдэхэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаха эрхэ олоо. Гадна Пятигорск хотын мүрысөөндэ арбан таба наһатай Лида Меснянкина ошохо болоо.

Манай республикын эдир теннисистнүүдэй энэ амжалта тренернүүд А. Н. Барсуков, Н. Ф. Новак гэгшэдэй омогорхомо габьяа мүн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Алас-Дурна зүгэй зоныи чемпион Ира Филиппова мүрысөөнэй үедэ. Буряадай АССР-эй һурагшадай суглуулагдамал команда (зүүн гарһаа) Ю. Кушнарев, И. Филиппова, С. Орлов, А. Нискунова, С. Шигин, Л. Меснянкина.

В. ПЛУТТ,
теннисээр Буряадай АССР-эй федерациин түрүүлэгшэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ★ РАДИО

ЛЕНИНИЗМЫН БҮГЭДЫЕ ИЛАГША ҮЗЭЛ СУРТАЛ

СОФИ. (ТАСС). Дэлхэй дээрэ коммунизм түрүүлэн байгуулжа ороһон ороной хүсэ шадал үдэр ерэхэ тудам бэхижэнэ гээд «Ленинизмын бүгэдые илагша үзэл суртал» гэжэ түрүү бэшэг соогоо «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. Экономико, наука, культура ба техникэдэ хүн түрэлтэнэй эгээн лэ үнэн зүб общество байгуулгада СССР-эй түйлаһан амжалтанууд ленинскэ үзэл суртал түгэлдэр хүсэтэй, бата бэхи байһые гэршэлнэ. Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ талаар шэнэ түүхэтэ илалта түйлаһантайнь дашарамдуулан Советскэ Союзые бүхы дэлхэйн арад зон амаршална гээд газетэ мэдүүлнэ.

Дэлхэйн хүгжэлтэдэ В. И. Ленинэй революционно үзэл суртал үзүүлдэг нүлөөн тэрэнэй түрэһөөр 100 жэлэй ойртохо тудам улам бүри эли тодоор мэдэрэгдэнэ гээд «Работническо дело» үргэлжэлүүлэн бэшэнэ. Нийтын жама ёһонуудые научнаар шэнжэлэлгэдэ түшэглэн, шэнэ ушарнуудые ойлгожо абаха, тэдэндэ шууд сэхэ, ангиин тала баримталһан сэгнэлтэ үгэхэ, тодорхой ориион байдалда таарууганр хүдэлмэриин ба тэмсэлэй зүб, ленинскэ шугам хараалха гэжэ ажалшадые, тэдэнэй манай — коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудые марксизм-ленинизм һургадаг.

Сагай, түүхын үнгэрхэ тудам социализмын булюу һайн байһаниинь бүри элеэр харагдана. Энэ халаа баримтануудаар, болоһон ушарнуудаар, социалис оронуудай амжалтануудаар, олониитын сүлөөрэлгын хүдэлөөгөөр лаблан гэршэлэгдэнэ. Коммунис хүдэлөөнэй ба социализмын амжалтануудые түйлахын тулада революционно һургаалай арюун сэбэр байхын түлөө, тэрэниие шадамараар хүгжөөхын, ажабайдалда хэрэглэхын түлөө зоримгой эбсэшэгүй тэмсэл хэхэ шухала гэжэ марксистнууд-ленинецүүд гүнзэгы ехээр мэдэрдэг гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Социалис оронуудай нягта, бата бэхи нэгэдэлтэй байхань, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй зэргын нягта жагсаал, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга шухала болоно гэжэ тэдэнэр улам бүри ехээр үнэмшэдэг боложо байна. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, Чехословакидахи социалис түйлалтануудые хамгаалха зорилгоор Варшавска договорой социалис оронуудай хэһэн ябуулгануудые, тэрэшэлэн ахa дүү партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө Москвада май һарада зарлахa тухай шиидхэбэриие коммунистнууд һайшаалтайгаар угтаа.

Хэтэдээ мүнхэ интернациональна һургаал болоһон марксизм-ленинизмээр гэрэлтүүлэгдэдэг шэнэ байгуулалтада ерээдүй хамаалана. Ерээдүй шэнэ байгуулалтада, Октябрьһаа уламжалан бии болоһон үнэхөөрөө сүлөөтэ, энэрхы ёһоной обществодо хамаалана. Тэрээн тээшэ замые манай үе сагай революционно хүсэнүүд табина. Эдэ хүсэнүүдые Советскэ Союз, аха дүү социалис оронууд толгойлно.

Шэнэ общество байгуулгада, социалис оронуудай интернациональна холбоое бэхижүүлгэдэ, коммунис хүдэлөөнэй ба бүхы революционно хүдэлөөнэй тэмсэлдэ ленинизмын тугые дээрэ үргэжэ ябаһаараа манай парти, болгар коммунистнууд омогорхоно гээд «Работническо дело» мэдүүлнэ. Марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ байлга, тэрэнэй революционно гол ёһонуудые хамгаалга, тэрэнэй туг доро ябажа КПСС-тэй, бусад аха дүү партинуудтай хамтаараа тэмсэлгэ, общество доторхи үзэгдэлнүүдтэ научна ёһоор, ангиин тала баримталан хандалга өөһэдымнай саашанхи амжалтанууд ба илалтануудай гол найдабари болоно гэжэ тэдэнэр тоолоно.

СЭВ-эй XXII сесси нээгдэбэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Экономическа Харилсан туһалалсалгын Совэдэй XXII сесси эндэ январиин 21-дэ нээгдээ.

СЭВ-эй гэшүүн оронуудай: Советскэ Союзай, ГДР-эй, Польшын, Чехословакиин, Болгариин, Румыниин, Венгриин ба МНР-эй правительственна делегацинууд сессиин хүдэлмэридэ хабаадана. Совэдэй органуудай хүдэлмэридэ Югославиин хабаадалсаха тухай СЭВ-эй ба СФРЮ-гэй хоорондо баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор, Югославиин правительствын делегаци сесси дээрэ байлсана. Кубын республикаһаа ГДР-тэ байдаг элшэн сайд ажаглагша боложо сесси дээрэ байлсана.

ГДР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Вайс сессиие нээгээ. Экономическа Харилсан туһалалсалгын Совэдэй тогтоһоор 20 жэлэй ойн гүйсэһэн дээрэһээ сесси тусгаар удха шанартай гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Сессиин зүбшэхэ зүйлдэ иимэ асуудалнууд ороно:

1. СЭВ-эй 20 жэлэй ой тухай;
2. XXI ба XXII сессинүүдэй хоорондохи үе соо Совэдэй хэһэн ажал ябуулга тухай, энэ ажал ябуулгые саашадань хүгжөөхэ шэглэлнүүд тухай СЭВ-эй гүйсэдхэхэ комитедэй элидхэл.

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй президент Л. Свободын телевиденеэр хэлэһэн үгые Чехословакиин бүхы түбэй газетэнүүд январиин 21-дэ толилоо.

Л. СВОБОДЫН ХЭЛЭҺЭН

«Манайда һайн, найдамтай хараа зам бии. Маанад бултадаа шэн зоригтойгоор оролдолго гаргаад байхадаа, мүнөөнэй орёо байдалые зайсуулжа шадахабди. Золтой хубитай ерээдүй тээшэ замаар манай Эхэ ороной саашадань хүгжөөхэ бүхы арга боломжо манайда бии» гэжэ президент хэлээ.

«Үзэл бодолые болотоор бэелүүлгэ» Чехословакиин эрхэтэдһээ өөһэдһөөнь, тэдэнэй «сэсэн мэргэн ба оролдосотой байлгаһаа, шалабариһаань» дулдыдаха гээд Л. Свобода онсолон тэмдэглээ. «Энэ жэлые политическэ талаар нягтаар жагсаалгын жэл, манай эхэ ороной экономическа ба политическэ эгээн лэ бэрхэтэй шанга асуудалнуудые оролдосотойгоор шиидхэлгын жэл болгохо гээшэ манай бултанаймнай хамтын зорилго, хамтын дура хүсэл болоно» гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Чехословакида элдэб ар... болохо худал хуурмаг мэ...дэй тараагдадагай һанаа ... байһые Л. Свобода тэмдэглэ... мэл материалнууд ба хуу... эндэ тэндэһээ тараагдана, ... эрхэтэдые худхуулха, тэдэн... түрүүлхэ, сошордуулха з... гээд тэрэ хэлээ. «Эдэ мэ... этигэхэгүйень, буруушаахы... зидент уряалһан байна.

«Гүнзэгы ехэ демократи... ёһонуудта үндэһэлэн хүгж... лөөтэ, бэеэ даанхай орон ш... най социалис эхэ ороной ... бидэнэр бултадаа хүсэнэбди ... арадай засаг түрые үнэхөө... сааран барижа байхыень би... сэнэбди. Гэбэшье бодолт... программада түшэглэдэг га... найдамтай зам энээндэ хүр...лаха байна. Энэ зам ябуу... программада түшэглэдэг. ... ЦК-гай ноябриин пленумэй... цяар лаблан батадхагдаһан ...но» гээд Л. Свобода түгэсх...лээ.

ПАТРИОДУУДАЙ АМЖАЛТА

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд түбэй хубиин райондо январиин түрүүшын хахадта байлдаануудые хэхэдээ, дайсанай 780 гаран солдат ба офицернүүдые хүлһөөнь буулгаа гээд Освобождение гэжэ хэблэлэй агентствын дамжуулгада үндэһэлэн. ВИА агентство мэдээсэнэ Урда Вьетнамай патриодууд 36 дайшалхы машина, хоёр миллион литр шахуу горючи усадхаа. 10 самолёт буудажа унагаагаа, ехэ хэмжээнэй буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл буляажа абаа.

ФКП-гэй зэргэ ургана

ПАРИЖ. (ТАСС). Францийн Коммунис партида шэнэ гэшүүд абтажал байдаг. Шэнэ жэлэй түрүүшын неделинүүдтэ партиин нютагай федерацинуудта хэдэн арбаад шэнэ коммунистнууд абтаа гээд «Юманите» газетэ январиин 21-дэ мэдээсээ. Эдэ үдэрнүүдтэ гансахан лэ Вар департаментда 31 хүн партида абтаа.

Демонстрантнуудта эсэргүүгээр десант... дивизи хэрэглэгд...

ВАШИНГТОН, ТАСС-ай ... Копытин иигэжэ дамжуулна...

Дайн байлдаанда эсэргүү... рикан залуушуулай хэһэн ... ни январиин 20-до Вашингт... хэли үдэрэй турша соо үр... Вьетнамдахи аэрхэг түри... дал болюулха эрилтэ хэхы... Вьетнамдахи дайн байлдаа... хын түлөө тэмсэхэ национа... митедэй уряагаар хэдэн оло... эдир залуу хүбүүд, басагад ... шэнэ президентын тушаал... баярай үдэр ороной бүхы ... лангууһаа ниислэлдэ сугла...

Демонстрацинуудые ... мэдүүлгэ тараагаа. Тэрээн с... гэжэ зааргдана. Январиин ... шэнэ президентын тушаал... үдэр «бомбардировщигууд... 620 добтолго хэгдэжэ, Вь... Лаосто хүн зониие алаха ... һандарал ушаруулха, харин ... январиин 20 һулаар хүгж... нуудай хэдэн олон миллион ... үлэсхэлэн хооһоноор һууха ... гэ, үдэр болохо. Юуб гэхэ... кан империализм эдэ оронуу... хэй эл болон хүдэлмэри... зэрлигээр хэрэглэжэ байһан... раа».

Демонстрацида хабаагша... дентын ябажа гараһан зам... талаар зогсоод, «Вьетнам... байлдаае болюулха!», «Ур... намһаа США-гай сэрэгүүд... ха!», «США-да үнгэһэ яһа... ялгаалгые болюулха!» гэһэн ... тэй плакатуудые баринхайн... гаа. Тэдэнэй нилээд олонии... Вьетнамай Национальна сүл... фронтын тугуудые бариад ... бииу.

Демонстрациин үедэ поли... залуушуулай хоорондо оло... таан болоо. Форт-Брэггһаа (К... ролина штат) зорюута Ваш... тутҥлуулэн асарагдаһан ... агаарай-десантна дивизиин со... полицинхиттэ туһалаа. Даб... мэдээнэй ёһоор, демонстран... тунтаһаа 90 хүн арестовалагд... тээгдэһэн 10 хүн больница... дээ.

Президент Насер үгэ хэлэбэ

КАИР. (ТАСС). ОАР-ай Национальна суглаанай сессиин январиин 20-до нээгдэхэдэ, ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насер үгэ хэлээ. Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын дотоодын ба уласхоорондын гол асуудалнуудта тэрэ тогтожо хэлэһэн байна.

Үнгэрһэн үе соо Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ болоһон таарамжатай һайн хубилалтануудые тэмдэглэхэдээ, ОАР-та туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлһэнэйнь түлөө Советскэ Союзда зал соо һуугшадай бултанайнь альга ташалган доро президент баясхалан хүргөө. Хэрбээ Советскэ Союзай үнэн зүрхэнэй, горитой туһаламжа дэмжэлгэ үзүүлээгүй һаань, манай бүхы саашанхи түсэбүүд бодотоор бэелүүлэгдэхын аргагүй, хооһон хүсэлэл болоод үлэхэ һэн гээд тэрэ мэдүүлээ. Совет хүтэлбэрилэгшэдтэй миниин уулзалга СССР ОАР хоёрой хоорондохи хани барисаанай бата бэхи, гүн гүнзэгы байһые үшөө дахин харуулаа гээд ОАР-ай президент онсолон тэмдэглэһэн байна.

Бусад араб оронуудтай ОАР-ай харилсаан тухай президент Насер удаань тогтожо хэлээ. Араб оронуудай харилсаа холбоое, хамтын ябуулгануудые тэрэ һайшаагаа.

Манай хараа бодолые бүхы дэлхэй дээрэ эли тодоор ойлгохыень бидэнэр хүсэнэбди гээд президент заагаа. ООН-ой Аюулгүйн Совэдэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциие бидэнэр зүбшөөнэбди. Зүгөөр бидэнэр альганайшье шэнээн араб газарые бусадта хэзээдэшье үгэхэгүйбди, манай газарые эзэмдэжэ байһан дайсантай хэлсээ хэхын тулада столдо һууха гүйбди. Бүхы араб газарай сүлөөлэгдэхэ хүрэтэр бидэнэр тэмсэхэбди. Энэ тэмсэл хэхэдээ, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдээр дэмжэгдэдэг дотоодын гоо бата бэхи фронтдо түшэглэхэбди.

Үнгэрһэн үе соо экономическа талаар ехэ шэнэдхэлгэнүүд хэгдэжэ, ОАР-ай промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургалтада туһалаа гээд президент мэдүүлээ. Энээнтэй дашарамдуулан, ороной бүхы экономикодо Асуанай үндэр хаалтын ехэ удха шанартай байһыень тэрэ тусгаар тэмдэглээ.

ХОККЕЙ

ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛҺЭӨР

Шайбатай хоккейгээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй удаадахи уулзалганууд үнгэргэгдэбэ.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр авиационно заводой «Байкал» команда өөрынгөө элүүр дээрэ армиин спортивна клубай хоккеистнүүдтэй уулзахадаа, хоёр удаа шүүжэ, абажа боломоор 12 очкотой болоод, мүнөө үедэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Мүн энэл үдэр Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ ЛВРЗ-гэй «Локомотив» Закаменск хотын «Металлург» командатай уулзажа, түрүүшын наадада 3:1 тоотойгоор шүүгдээ. Гэбэшье хоёрдохи наадада ЛВРЗ-гэй спортсменүүд 6:2 тоотойгоор илалта түйлажа шадаа.

Л. БОБЫКИН.

Сагаан шарил

Мүнөөдэр республика дотор үүлэтэйшэг байха. Үглөөгүүр манатай байха. Саһан орохогүй. Баруун тээһээ һулахананаар һалхилха. Хойто аймагуудта 33—38, бэшэ нютагуудта 28—33, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 38—40, үдэртөө 31—33 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Январиин 24—25-най үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэг байха. Хойто аймагуудта манан унаха. Хойто, Ахын, Түнхэнэй аймагуудта 30—35, бэшэ нютагуудта 25—30 градус хүйтэн байхаар багсаагдана.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ургасын хуби заһае механизатор шиидхэнэ» гэһэн түрүү бэшэг. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Дугар Бимбаев, тэрэнэй хэрэгүүд» гэһэн В. Алешинагай очерк. Түрэл орон доторнай. Эрдэм наукын һонин. Нютаг нютагай һонин.

Гурбадахи хуудаһанда: Н. Мадуевай статья. Хилын саанаһаа ерэһэн телеграмманууд. «Ми... хүдөө ажахы» гэһэн Е. За... Г. Санжиев хоёрой статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... нютагай һонин. Спорт. Сонос...нууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Гор. Улан-Удэ, типо... Управления по печати при ... Министров БурАССР.

Н-00335.

Зак. № ...